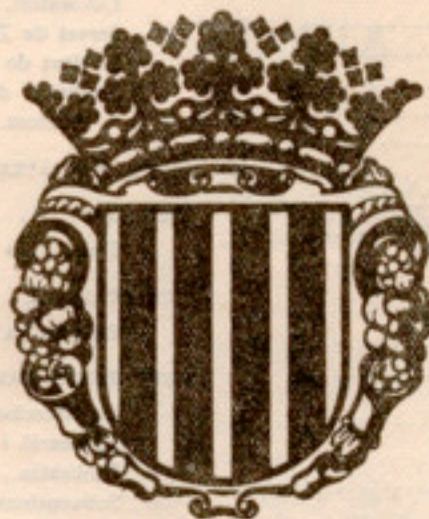

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA
CRÒNICA OFICIAL

SUMARI

	<u>Pàgines</u>		<u>Pàgines</u>
PRESIDÈNCIA	69	Serveis de Ramaderia.....	78
Assumptes generals.....	69	Acció Social Agrària.....	79
Comunicació de l'Acadèmia de la Llengua basca..	69	Repoblació forestal.....	79
Visites i assistència a actes.....	69	Serveis de Ramaderia.....	79
CULTURA I INSTRUCCIÓ	70	Concurs cavallí de Figueres.....	79
<i>Centres acadèmics</i>	70	Concurs de vaques.....	79
Institut d'Estudis Catalans.....	70	Cooperació.....	79
<i>Museus i Biblioteques</i>	71	Secció d'Arbres fruiters.....	80
Escola Superior de Bibliotecàries.....	71	Servei d'Enologia i Viticultura.....	80
Biblioteques Populars.....	71	Acció Social Agrària.....	80
Biblioteca Popular de Figueres.....	71	Laboratori.....	80
Junta de Museus de Barcelona.....	72	Servei de Terra campa.....	81
Junta de Ciències Naturals.....	72	Institut de Mecànica aplicada agrícola.....	81
Biblioteca de Catalunya.....	72	Exposició de maquinària agrícola i Concurs de tractors.....	81
* Popular del Vendrell.....	73	OBRES HIDRÀULIQUES I DE SANEJAMENT	83
* de Canet de Mar.....	73	TELÈFONS	84
* de Valls.....	73	Treballs en curs i obres acabades.....	84
<i>Serveis científico-administratius</i>	73	FERROCARRILS	84
Consell de Pedagogia.....	73	Treballs en curs i obres acabades.....	84
Mapa Geològic de Catalunya.....	74	CARRETERES, CAMINS I PONTS	84
<i>Ensenyament</i>	75	Construccions.....	84
Ensenyament primari:		Reparació i conservació.....	86
Escola Montessori.....	75	Subhastes.....	88
Ensenyament tècnico-industrial:		Subvencions.....	89
Laboratori d'assaig de materials de la Universitat Industrial.....	75	Adquisició de material.....	89
Biblioteca de l'Escola d'Indústries Tèxtils de la Universitat Industrial.....	75	Personal.....	89
Ensenyament artístic:		<i>Vària</i>	89
Escola de l'Art de la Forja a Sitges.....	75	BENEFICÈNCIA I SANITAT	90
Escola Catalana d'Art Dramàtic.....	75	<i>Beneficència</i>	90
Serveis de difusió i vulgarització:		Juntes de Govern dels Establiments de Beneficència:	
Extensió d'ensenyament tècnic.....	75	Barcelona.....	90
<i>Vària</i>	76	Lleyda.....	90
AGRICULTURA	76	<i>Sanitat</i>	94
<i>Escola Superior d'Agricultura</i>	76	POLÍTICA SOCIAL	94
Projecte de reorganització de l'Escola Superior d'Agricultura.....	76	Institut d'Orientació Professional.....	95
<i>Serveis tècnics d'Agricultura</i>	78	HISENDA	95
Personal.....	78	Emprèstits.....	95
		Deute de la Diputació de Barcelona.....	96

CRÒNICA OFICIAL

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

ANY I

DESEMBRE MCMXX

NÚM. 3

PRESIDÈNCIA

ASSUMPTES GENERALS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Pendre esment d'una comunicació de la Societat de Mutilats i Antics Combatents, agraïnt la cooperació de la Mancomunitat a les finalitats del seu organisme.

— Donar-se per enterat d'un ofici del Delegat de l'Acadèmia d'Estudis Bascos, regraciant les atencions de què ha estat objecte amb motiu de les seves investigacions en la Biblioteca de Catalunya i altres Institucions de Cultura de la Mancomunitat.

— Accedint a la petició de l'Alcalde de Cerbère (França), cooperar amb la quantitat de 1,000 francs, de la partida d'Imprevistos del Pressupost vigent, al monument commemoratiu dels catalans combatents en la Gran Guerra que té en projecte aquella municipalitat.

— També s'assabentà de les protestes que diversos pobles de Catalunya han dirigit a la Mancomunitat, amb motiu dels darrers nomenaments d'Alcaldes de R. O. fets pel Govern.

— Destinar la quantitat de 1,000 pessetes, a càrrec de la partida 50 del Pressupost vigent de la Mancomunitat, a l'assaig dels treballs de decoració ceràmica de la Sala de l'Assemblea en aquest Palau de la Generalitat, a càrrec dels alumnes de l'Escola Superior d'Oficis d'Art.

(Sessió del dia 10 de desembre de 1920.)

La Presidència comunicà que, amb motiu de la suspensió de pagaments acordada pel Banc de Barcelona, havia fet practicar una informació referent a la quantia i situació dels dipòsits que la Mancomunitat o les seves dependències tenen en aquell Banc.

— Autoritzar la Presidència per a portar a la Direcció del Banc de Barcelona l'encoratjament de la Manco-

munitat, assegurant-la de la cooperació i confiança del nostre poble, que mai li ha mancat.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

COMUNICACIÓ DE L'ACADÈMIA DE LA LLENGUA BASCA

La Direcció de l'Acadèmia de la Llengua Basca ha tramès al senyor President la següent comunicació:

«La Academia de la Lengua Vasca, reunida en sesión los días 25 y 26 del corriente, y enterada por el señor Presidente de esta Corporación de la excelente acogida y atenciones extraordinarias que le han dispensado durante la visita que, como enviado de esta entidad, ha girado al Institut d'Estudis Catalans, dependiente de la Mancomunidad Catalana de la que V. es dignísimo Presidente, acordó rendir a V. el más expresivo voto de gracias.

«Como resultado de las observaciones y estudios practicados durante la visita, presentó a la Academia una interesantísima Memoria que se oyó con sumo agrado. Esta naciente Corporación espera, para su ulterior desarrollo, aprovecharse de esos datos, dignos de la culta Cataluña.

«Dios guarde a V. muchos años.

«Bilbao, 30 de noviembre de 1920.

«El Secretario de la Academia de la Lengua Vasca, *Luis de Eleizalde.*»

VISITES I ASSISTÈNCIA A ACTES

El dia 16, el senyor President de la Mancomunitat assistí al banquet donat a l'Hotel Ritz per la Casa d'Amèrica en honor de les Repúbliques americanes en la persona de llurs cònsols acreditats a Barcelona, amb

motiu de l'aniversari del Reial decret de S. M. la Reina Governadora reconeixent la Independència de l'Amèrica Espanyola.

— El Sr. Vidal de Llobatera, en representació del senyor President, assistí, el dia 23, a la inauguració de

curs del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, ocupant un lloc en la presidència.

— El Sr. Pages assistí, el dia 26, a la festa que anualment celebra l'Econòmica d'Amics del País, per a la repartició de premis a la Virtut.

CULTURA I INSTRUCCIÓ

CENTRES ACADÈMICS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per enterat de la Memòria referent als treballs efectuats durant l'any acadèmic de 1918 a 1919 per la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. (Sessió del dia 12 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

SECCIÓ DE CIÈNCIES

INSTITUT DE FISIOLOGIA

Seminari laboratori de Fisiologia, fundació de la Mancomunitat de Catalunya, instal·lat a la Facultat de Medicina.

(Cursos superiors de 1920-1921)

Dr. August Pi Suñer, director, membre de l'Institut d'Estudis Catalans, catedràtic de Fisiologia a la Universitat de Barcelona: «Sensibilitat interna».

Deu lliçons i cinc demostracions experimentals, els dilluns i dimecres a dos quarts de cinc de la tarda, els mesos de febrer i març.

S'admetran vint-i-cinc inscripcions.

Dr. J. M. Bellido, subdirector, antic catedràtic de Fisiologia a la Universitat de Saragossa: «L'evolució de les idees en Fisiologia de la circulació».

Deu lliçons i quinze demostracions, reproduint aquestes les experiències clàssiques que més han influït en l'elaboració de les doctrines actuals en fisiologia de la circulació de la sang. Els dimarts, de quatre a set de la tarda, durant els mesos de març, abril, maig i juny.

S'admetran vint-i-cinc inscripcions.

Dr. R. Carrasco Formiguera, assistent de l'Institut de Fisiologia: «Mètodes de laboratori per a l'estudi d'alguns trastorns del metabolisme».

Dues lliçons i dotze sessions pràctiques els divendres, de quatre a set de la tarda, els mesos de febrer i març, i els dilluns i divendres, a la mateixa hora, el mes d'abril.

Número màxim d'inscripcions, quatre.

Dr. S. Pi Suñer, assistent, auxiliar temporal a la Facultat de Medicina: «La conducció de l'influx nerviós».

Comentaris al llibre de Keith Lucas sobre el mateix assumpte. Quatre lliçons amb demostracions pràctiques, el dimecres, a les cinc de la tarda, al mes d'abril.

S'admetran vint-i-cinc inscripcions.

Tasques de Seminari, a càrrec del Director i el Subdirector de l'Institut, els dilluns, dimecres i divendres no festius, a les quatre de la tarda:

a) Ordenació de les col·leccions de revistes i organització del treball bibliogràfic.

b) Investigacions sobre sensibilitat interna i correlacions interorgàniques en general, sobre regulació de la glucèmia, sobre fisiologia renal i sobre electrofisiologia, tècnica de la recerca en aquests punts.

Nota.—Solament seran admeses als cursos dels Drs. Pi Suñer (A.), Bellido i Carrasco aquelles persones que a judici de la Direcció de l'Institut tinguin una preparació científica suficient. Igual precepte regularà les admissions a les tasques de Seminari. En cap cas s'autoritzarà la inscripció d'estudiants de Medicina que no hagin aprovat l'assignatura de Fisiologia.

L'assistència al curs del Dr. S. Pi Suñer és lliure; a ell podran ésser-hi inscrits àdhuc els estudiants de Medicina que no hagin aprovat la Fisiologia.

Per més detalls, adreçar-se a l'Institut de Fisiologia, Facultat de Medicina, tots els dies feiners, de dotze a una.

SECCIÓ FILOLÒGICA

Sessions dels dies 2 i 9 de desembre. — S'acorda recaptar del Dr. Barjau la continuació del diccionari hebreu-llatí-català (avui interromput), per procedir a la seva immediata publicació.

Són estudiades les paraules *acondiciar*, *perfidia* i *porfidia*.

S'examinen, entre altres, els articles del *Diccionari* referents a les paraules *acte* i *acta*, *acudir* i *acudit*, *acull*, *adelitar-se* i *adelitament*, *adinerar*, *adipocera*.

SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Sessió del dia 2 de desembre. — Es dona compte d'una llettra del Prof. Schulten d'Erlangen, interessant la reproducció d'alguns elements de la muralla de Tarragona i d'uns capitells romans de la mateixa ciutat. Tramet el seu estudi *Eine Beschreibung der Spanischen Küsten aus dem VI Jahrhundert v. Christ*, redactat amb el propòsit de vulgaritzar els resultats obtinguts en el viatge fet per les costes ibèriques amb l'intent d'identificar els llocs esmentats en les *Ora Maritima* d'Avienus, investigació duta a terme amb una subvenció de la Secció. Ofereix gestionar de l'autor dels mapes de l'antiga Numància que s'encarregui dels d'Empúries i les Balears; les maquetes que s'han fet d'aquella colònia grega i les dels poblats i monuments mallorquins, així com els treballs del Servei del Mapa, fan innecessaris acceptar aquest últim oferiment.

La Secció s'informa de l'extensa recensió publicada en el *Moyen-Age* per M. August Brutails, l'eminent arqueòleg, membre de l'Institut de França i corresponent de la nostra Corporació, del vol. III de *L'Architecture Romànica a Catalunya*, dels Srs. Puig i Cadafalch, Falguera i Goday. És un treball ple d'interès donats els coneixements de M. Brutails en aquestes qüestions, i fet a més amb molta simpatia per l'Institut i pels autors.

Es llegeix una lletra que el Prof. Frederic d'Onís, actualment a la Universitat de Colúmbia, ha tramès a un dels membres de la Secció anunciant la creació en aquella ciutat d'un Institut de las Españas, amb l'objecte de fer conèixer la cultura peninsular en tots els seus aspectes i demanant la col·laboració de l'Institut.

La Secció visita després el Laboratori d'Investigacions arqueològiques, fent-se càrrec del curs dels treballs de reconstrucció del material recollit en les excavacions de Rubí i de les reproduccions d'objectes prehistòrics fetes per a establir canvi amb els d'altres col·leccions públiques. La Secció pogué examinar també el material recollit en l'expedició que acaba de dur-se a terme a la comarca de la Seu d'Urgell.

Sessió del dia 9 de desembre. — D. Joaquim Miret i Sans, membre que fou de l'Institut, va deixar en son testament 3,000 pessetes a la Secció, destinades a l'adquisició de llibres referents a filosofia, religió i història de l'Antic Orient. Feta ara efectiva aquesta quantitat, la Secció examina les obres en què sigui més convenient invertir-la, respectant el criteri fixat en el llegat.

S'ha rebut una comunicació de Mn. Pere Pujol donant compte d'haver ja començat els treballs d'ordenació de l'Arxiu de la Seu d'Urgell, un dels més rics de Catalunya en antics documents.

S'acorda redactar un inventari sumari, resumint les paperetes de classificació de l'Arxiu d'Investigacions Arqueològiques, del material, procedent de les campanyes d'exploració de la Secció, conservat en dipòsit en el Museu Municipal de Barcelona.

S'acorda així mateix establir el canvi de publicacions amb la Universitat d'Hamburg.

Es procedeix últimament als treballs de preparació de la Crònica del pròxim *Anuari*.

MUSEUS, BIBLIOTEQUES I ARXIUS

Acords del Consell Permanent

ESCOLA SUPERIOR DE BIBLIOTECÀRIES

Acordà el Consell:

Declarar desert el concurs per a la provisió de la Càtedra de Teoria i Història de la Cultura de l'Escola Superior de Bibliotecàries, reconeguent, però, els mèrits dels concursants en l'ordre de coneixements relacionat amb la interpretació que cadascú d'ells ha donat als ensenyaments objecte de la Càtedra.

Comunicar als Srs. D. Josep M.ª Bassols, D. Francesc de P. Barjau i D. Pompeu Fabra, l'agraïment del Consell per llurs tasques en la missió qualificadora que se'ls confià sobre el present concurs.

(Sessió del dia 11 de desembre de 1920)

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTEQUES POPULARS

Acordà el Consell:

Convocar les senyoretas Bibliotecàries de la Mancomunitat de Catalunya a una reunió d'examen i estímul que tindrà lloc els dies 20, 21, 22 i 23 dels corrents. S'indemnitzaran a les senyoretas Bibliotecàries de fora de Barcelona les despeses de viatge i se'ls abonaran 15 pessetes diàries durant els quatre dies de la reunió.

Consignar a l'Escola Superior de Bibliotecàries la quantitat de 2,000 pessetes amb càrrec al cap. 3.ª, article 3.ª, partida 90 del Pressupost vigent, per satisfer les despeses dels actes que celebri, més els viatges i dietes que es preveuen en l'acord primer.

(Sessió del dia 11 de desembre de 1920.)

Vist l'informe del Secretari general d'Ensenyament primari i secundari del Consell de Pedagogia, i de conformitat amb la proposta del Conseller-ponent d'Instrucció pública, el Consell, complementant els arts. 20 i 21 del Reglament de Biblioteques, acordà concedir vacances de Nadal a les senyoretas Bibliotecàries que exerceixen en Biblioteques Populars, del dia 24 del corrent mes de desembre al 2 de gener inclusivament, amb prohibició absoluta de combinar-les amb les llicències o altres vacances previstes en els articles esmentats sense acord exprés del Consell de Pedagogia, permaneixent durant aquests dies tancades les Biblioteques.

(Sessió del dia 30 de desembre de 1920.)

Acords del Consell Permanent

BIBLIOTECA POPULAR DE FIGUERES

Acordà el Consell:

Adjudicar definitivament les obres de construcció d'un edifici destinat a Biblioteca Popular, en la ciutat de Figueres, a D. Antoni Coderch i Capellà, per la quantitat de 42,845 pessetes.

Comunicar l'acord precedent a la Delegació d'Hisenda de la província de Girona i a l'adjudicatari, veí de Figueres, per al seu coneixement i efectes consegüents, a fi que dintre el termini de deu dies presenti al Conseller D. Agustí Riera el document justificatiu d'haver realitzat la fiança definitiva i compleixi la condició de tancar el contracte amb els obrers a què fa referència la regla 7.ª del plec de condicions particulars i econòmiques.

Autoritzar el senyor President de la Diputació provincial de Girona, perquè pugui ordenar a la Depositària de cabals provincials, l'admissió de la fiança definitiva corresponent i la seva remissió immediata a la Depositària de la Mancomunitat de Catalunya, on haurà de romandre fins a l'acabament del contracte.

Per a satisfer les despeses de certificació postal i de trasllat de valors que causi aquest procediment, l'adjudicatari haurà de satisfer per endavant en la Depositària de la Diputació de Girona, la quantitat de 10 pessetes.

El contractista podrà també remetre directament a la Depositària de la Mancomunitat, per correu (valors declarats), la fiança definitiva. Immediatament de rebre-la, el senyor Depositari lliurarà el corresponent resguard i la trametrà a l'adjudicatari. En aquest cas, cal que junt amb els valors es trameti una nota, expressant amb claredat que la fiança serveix de garantia al contracte de les obres de construcció d'una Biblioteca Popular en la ciutat de Figueres.

Delegar el Conseller D. Agustí Riera, perquè, després d'haver-li estat exhibit el resguard del dipòsit definitiu, convoqui a l'adjudicatari, D. Antonio Coderch i Capellà, per a l'otorgació a la ciutat de Girona de la corresponent escriptura i la firmi en nom de la Mancomunitat.

El sudit senyor Conseller, ha de demanar al Notari autoritzant que en l'escriptura es transcrivui íntegrament el resguard del dipòsit definitiu, i es faci constar que el dit resguard, o el que a canvi d'aquest se li lliuri per la Depositària de la Mancomunitat, resta en poder del contractista, qui es compromet a remetre-ho al Consell Permanent sempre que aquest ho cregui necessari.

Retornar a l'altre licitador el resguard del dipòsit provisional.

Comunicar els acords precedents al senyor President de la Diputació provincial de Girona.

Ordenar a la Secció primera del Departament d'Administració que remeti al senyor President de la Diputació de Girona l'expedient de la subhasta.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

JUNTA DE MUSEUS DE BARCELONA

Extracte de la reunió ordinària celebrada el dia 26 de novembre. — Fou presidida accidentalment per l'Il·ltre. Sr. D. Lluís Nicolau d'Olwer, amb assistència dels Il·l'tres. Srs. D. Josep Barbey, D. Carles Pirozzini, D. Jaume Bofill i Matas, D. Santiago Andreu i Barber, D. Manuel Rodríguez Codolà, D. Ricard Canals, D. Lluís Maslèra, D. Jeroni Martorell, D. Francesc Pujols, i el Secretari, D. J. Folch i Torres.

Accedir de moment i mentrestant no necessiti fer ús la Junta de Museus del lloc que ocupaven les seves Oficines en el Palau de Belles Arts, a què en disposi, segons demana, la Junta Municipal d'Art, per a tenir-hi també les seves Oficines.

Adquirir o encomanar el suministre, segons proposta de la Comissió especial corresponent, de quaranta vuit obres il·lustrades, espanyoles i estrangeres, amb destinació a la Biblioteca dels Museus, i un lot de sis gravats; disposar el relligatge d'alguns volums; autoritzar al Bibliotecari perquè gestioni prop de l'honorable Institut d'Estudis Catalans i de l'Arxiu de l'Excm. Ajuntament que sien completades algunes de les publicacions d'una i altra Corporació que hi ha en el Museu; destinar estatge apropiat en dues de les Sales de la planta baixa del Pavelló de la Junta de Museus (Pavelló regi del Parc), per a traslladar-hi la Biblioteca dels Museus, amb determinació de la forma en què ha d'instal·lar-se la Sala de lectura, el conservatori de gravats i mobles necessaris per a guardar-los, prestatgeria per als llibres, etcètera, etc.

Procedir seguidament, segons proposta de la Comissió especial d'Art Contemporani, al trasllat al Palau de Belles Arts de totes les obres de dit art que es troben magatzemades en els Museus; completar en quant es pugui la sèrie d'obres de pintura i escultura del mateix art, començant per les de Fortuny, Vayreda i Martí Alsina, als quals els serà dedicada respectivament una sala.

Formular, segons informe de la Comissió especial d'Art Medieval i Modern, diverses contra-ofertes referents a diversos exemplars presentats en venda, desestimant-se alguns altres l'adquisició dels quals no es considera convenient per als Museus.

Aprovar el compte presentat per l'Arquitecte senyor Ràfols per treballs d'alçament de plànols i presa de dades de situació i dimensions de les esglésies romàniques on hi ha pintures murals.

Trobar de conformitat el dictamen remès per la Comissió especial d'Arqueologia, i, consegüentment, interessar de l'honorable senyor President de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans la conveniència d'un inventari complet i detallat de tots els objectes que té dipositats en els nostres Museus; de què no sia afegit al dipòsit cap més exemplar, mentrestant, i que vinguin després proveïts del document de remesa per a correspondre'l amb el rebut corresponent, i portant també la papereta de classificació científica.

Transmetre a la Presidència de la Junta la invitació rebuda de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, per a concórrer a la solemnia sessió necrològica en honor de distingits individus numeraris de la mateixa, difunts.

Oficiar a la M. Il·ltre. Comissió Municipal de Cultura demanant-li que pel seu Arquitecte es procedeixi a determinar la quantia a què ascendeixin les reparacions que caldrà fer en el Palau de Belles Arts amb motiu dels desperfectes que hi ha produït la Fira Oficial de Mostres de Barcelona, amb el fi de tornar altre cop el Palau en bones condicions i de poder fer l'oportuna reclamació a la dita entitat.

Extracte de la reunió celebrada el dia 17 del corrent mes de desembre. — Fou presidida per l'Il·ltre. Sr. D. Josep Llimona, amb assistència de l'Excm. Sr. D. Josep Puig i Cadafalch, president de la Mancomunitat de Catalunya i president d'honor de la Junta, dels Il·l'tres. Srs. Vocals D. Lluís Nicolau d'Olwer, D. Josep Barbey, D. Carles Pirozzini, D. Jaume Bofill i Matas, D. Manuel Rodríguez Codolà, D. Ricard Canals, D. Jeroni Martorell, D. Francesc Pujols i el Secretari D. Joaquim Folch i Torres.

Aprovar l'informe presentat per la Ponència de personal relatiu a la reorganització dels serveis de vigilància, conservació, trasllats, instal·lació i neteja dels Museus. Dit informe, sotscrit per la Direcció dels Museus, estudia la reorganització que cal donar als esmentats serveis, fent l'historial del mode com s'han vingut exercint en quant a les condicions del personal i disposicions successivament adoptades, abogant pel restabliment de la primitiva brigada composta de gent d'ofici, i tenint en compte les creixents necessitats del Museu, produïdes per un augment en extensió i en importància, i prevenint les necessitats de l'esdevenidor; senyala el fet de l'envelliment d'una part de l'antic personal, l'augment que hi ha hagut del que no té ofici així que s'han anat cobrint les vacants del que en tenia; els inconvenients d'algunes permutes fetes, poc sortoses; el perjudici moral d'haver-se anat nivellant la gent sense ofici amb la que en té, i l'existència d'un reglament delimitatori de les funcions, amb atrofia de les millors qualitats del bon personal; proposant l'establiment d'una divisió fonamental entre els serveis de vigilància i els de conservació, neteja, instal·lació, trasllats d'objectes, etc., en virtut de les diverses aptituds que en els distints casos són requerides, i proposant que el primer dels dits serveis, o sia el de vigilància, es confiés a les Guàrdies urbana o municipal, amb dependència absoluta de les respectives quefatures, i sols el control per part de la Junta de si el servei es fa com cal; i completar el segon, amb la formació d'una brigada permanent de quinze individus amb ofici, atenen-se, demés, la conveniència de serveis especials d'impremta, porteries del Museu i Pavelló de la Junta, i Ordenances de la Biblioteca, Conservaduria, Direcció i Oficina amb el corresponent personal.

Adquirir en ferm, amb càrrec a la consignació corresponent de Cabals municipals del present exercici, i amb destinació a nodrir les col·leccions dels Museus, dos exemplars de ceràmica catalana, segle XVII i altre marcat de la manufactura de Savona; dues imatges representant la Verge i l'Àngel de l'Anunciació, en pedra, segles XIV al XV; vuit plafons del Vigatà (abans en dipòsit); una miniatura sobre pergami, d'un llibre de devoció del segle XIV; dues estàtues en pedra policromada, segle XV, representant respectivament Sant Pau i Sant Marc; un retaule d'aragonesa, representant Santa Bàrbara; un bust d'estàtua gòtica, en fusta policromada, segles XIII-XIV, repintada al XVIII; una imatge de Sant Joan Evangelista, en fusta, segles XII-XIII; una imatge romànica de la Verge, en fusta policromada, segles XI-XII; una imatge de Jesús infant, d'En Bonifac, i un retrat al pastell, obra d'En Pelegrí Clavé.

JUNTA DE CIÈNCIES NATURALS

MUSEU D'HISTÒRIA NATURAL

Sessió del dia 5 de desembre. — És acceptada la renúncia del càrrec d'Auxiliar de la Secció de Mineralogia al Sr. Manuel Naranjo. La Junta, assabentada de la jubilació del senyor Director del Museu N'Artur Bofill i Poch, acorda nomenar-lo Vocal honorari de la mateixa, i demanar-li que continuï com a Regent de

la Secció de Malacologia. És nomenat el Tribunal que ha de judicar de la valor científica de les col·leccions de plantes presentades al Concurs obert per la Junta de Ciències Naturals i el Consell de Pedagogia; han d'integrar-lo els Srs. En Manuel Cazorro, president; En Manuel Llenas i En P. Font Quer, vocals. Queda oberta novament al públic la Sala de Mineralogia i Paleontologia del Museu Martorell, segons comunicació del senyor Conservador de Geologia, En Francesc Pardo. La Junta encarrega al senyor Tresorer de la mateixa, N'Antoni Montaner, que examini els comptes dels diversos departaments del Museu i serveis de la Junta, i que emeti dictamen en la pròxima sessió.

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Llista de donadors, corresponent al mes de desembre: Observatori de l'Ebre, Exposició d'Indústries Elèctriques, Sociedad de Geografía Comercial, Galeries Layetanes, E. Toda, S. Babra, J. Puig i Cadafalch, A. Giannini, F. Condominas Mascaró, Mn. F. Sureda Blanes, Reverend P. Lluís Rodés i F. Puig i Alfonso.

Obres registrades en el mes de desembre, 347.

Llibres servits a la Biblioteca, 1,630.

Servei de Préstec, 353 obres.

Llegidors de la Biblioteca, 2,108.

En aquest mes s'ha començat la catalogació dels llibres de les diferents dependències administratives de la Mancomunitat, segons l'acord pres pel Consell.

Els darrers dies de desembre la Biblioteca ha estat tancada segons el Reglament, per a procedir a la revisió de les existències.

El Sr. E. Toda ha fet un altre important donatiu de llibres, al qual seguiran altres més considerables encara.

S'està terminant la impressió del vol. V del Butlletí de la Biblioteca i dels dos primers volums de les publicacions del Departament de Música.

BIBLIOTECA POPULAR DEL VENDRELL

La Biblioteca del Vendrell ha estat favorescuda amb un donatiu, fet per una persona d'aquella vila, consistent en una col·lecció de novel·les d'autors famosos. Aquest lot consta de vint-i-sis volums.

Aquestes obres estan a disposició del públic des del dia 9 del present mes.

Durant aquest mes han concorregut a la Sala de Lectura, 1,636 llegidors: 673 homes, 185 dones i 778 infants. S'han consultat 2,998 obres, repartides en les següents matèries: Llibres d'infants, 1,452; Obres generals, 187; Filosofia, 9; Religió, 31; Ciències socials i Dret, 47; Filologia, 37; Ciències pures, 59; Ciències aplicades, 130; Belles Arts, 148; Literatura, 617, i Història i Geografia, 281.

BIBLIOTECA POPULAR DE CANET DE MAR

El dia 9 de desembre es va inaugurar el Servei de Préstec. Per ara hi ha nou lectors inscrits; d'ells, set són dones. Els llibres deixats a casa són 13.

El nombre de lectors que durant el mes de desembre han concorregut a la Biblioteca, és de 290: 177 infants, 76 homes i 37 dones.

Els llibres consultats a la Biblioteca, són els següents: 257 llibres d'infants, 24 d'Obres generals, 23 de Filosofia, 5 de Religió, 19 de Ciències socials i Dret, 15 de Filologia,

12 de Ciències teòriques, 19 de Ciències pràctiques, 47 de Belles Arts, 68 de Literatura, 42 de Geografia i Història. En conjunt, són 531 obres.

Els visitants de la Biblioteca han estat 60.

BIBLIOTECA POPULAR DE VALLS

Han concorregut a la Biblioteca 834 lectors: 318 homes, 78 dones i 438 infants; havent-se consultat 1,159 obres, distribuïdes entre les diferents matèries de la següent manera: Obres generals, 77; Filosofia, 16; Religió, 37; Filologia, 9; Ciències socials i Pedagogia, 31; Ciències pures, 19; Ciències aplicades, 24; Belles Arts, 36; Literatura, 131; Història i Geografia, 82; Llibres d'infants, 677.

Han estat deixats en préstec 24 llibres, consultats per 18 sol·licitants.

Cal fer notar la valuosa adquisició que ha fet la Biblioteca amb l'ingrés de les obres del Rvnd. P. Ignasi Casanovas, de la Companyia de Jesús, amablement cedides pel seu autor, i el donatiu de la Sra. Puig i Cadafalch de les obres de D.ª Dolors Moncerdà de Macià. Ultra el valor de les obres, l'adquisició és molt interessant per la nostra Biblioteca, ja que els lectors de Valls les demanaven constantment.

També s'han rebut a la Biblioteca 12 volums de l'Enciclopedia Espasa, que completen la col·lecció amb els 22 que hi havia, i els nombres de juny i juliol de la publicació pedagògica *Quaderns d'Estudi*.

— El dia 28 de desembre, al matí, es reuní el Patronat amb assistència dels Srs. Moragas, President; senyors Tarrés, Pallarès, Cartañà, Castells, i Sres. Coll de Tomàs i Cuadrada de Montserrat. És aprovat l'acte de l'anterior, llegida Memòria del Secretari, Martinell, també present, i una comunicació de la Direcció tècnica sobre les col·leccions de llibres i publicacions locals. El senyor President comunica haver donat permís per instal·lar, al saló de conferències, una exposició de fotografies durant les pròximes festes de la Verge de la Candela, aprovant-ho el Patronat. El Sr. Pallarès proposa que s'il·lumini la façana durant aquestes pròximes festes. El senyor President demana al representant de l'Ajuntament s'interessí perquè la policia cuidi de la conservació de les parets exteriors de l'edifici.

El Sr. Martinell crida l'atenció sobre l'haver-se plantat arbres i arboços tocant a la Biblioteca, a menys distàncies que les permeses per la llei. A proposta del Sr. Castells es pren en consideració.

Estava també present la Srta. Solsona.

SERVEIS CIENTÍFICO-ADMINISTRATIUS

Notícies i documents

CONSELL DE PEDAGOGIA

Acabat ja el cicle de conferències organitzat a Girona pel Consell de Pedagogia al qual han pres part els Professors Srs. D. Baltasar Pijoan, D. Francesc d'A. Gali, D. Alexandre Gali i D. Rafael Campalans, el Consell, tenint en compte les manifestacions del Conseller-ponent d'Instrucció pública, acordà testimoniar la seva satisfacció als referits conferenciants, per l'èxit assolit, i agrair a l'Ajuntament d'aquella ciutat la salutació i les manifestacions entusiastes que per l'obra cultural realitzada li adreçà, en nom seu, l'Alcalde de Girona D. Albert de Quintana, en l'acte de clausura de l'esmentat cicle de conferències.

MAPA GEOLÒGIC DE CATALUNYA

Extret de la Memòria informativa
presentada per la Junta de Ciències Naturals

(Curs de 1919-20)

Se'ns ratificà en el 11 de gener de 1919 l'encàrrec de continuar en les tasques del Servei del Mapa geològic de Catalunya, tant del de conjunt com del parcial a gran escala: a l'ensem que el Sr. Brossa havia de continuar en els treballs topogràfics de la fulla VI.

El dia 25 d'abril tinguérem una Junta especial de la Comissió del Mapa geològic, per a tractar dels diversos assumptes referents al Mapa geològic de Catalunya, per a constituir un servei especial del que en tindria des d'any cura la Junta mixta de Ciències Naturals. En virtut de diferents acords presos per la Comissió especial i ratificats per la Junta s'han realitzat alguns afers.

Les pedres matrius de les fulles publicades del Mapa geològic de Catalunya, en nombre de setze foren traslladades en el 7 de juliol de la Diputació a ca l'Henrich per a procedir a la revisió, imprimint-se unes proves per a apreciar millor el seu estat de conservació.

En data del 13 de juny de 1919 rebérem de la Direcció general del Institut Geogràfic i Estadístic, les fulles publicades del Mapa geogràfic d'Espanya a l'escala de 1 : 50,000.

Del Servei del Mapa geogràfic de Catalunya ens ha estat remès tot el referent al llegat per M. Moulin a la Diputació en 1869, així és: una carpeta amb els itineraris seguits, un mapa borrador a 1 : 100,000, un altre croquis geològic, un baròmetre altimètric i un termòmetre.

El dia 21 d'octubre d'enguany s'ha donat compliment al decret del President de la Excm. Diputació, remetent al Servei del Mapa geològic de la Junta de Ciències Naturals, totes les fulles existents en dipòsit, que són en nombre de:

Fulla 1. ^a	Voltants de Barcelona....	267 exemplars
Fulla 2. ^a	Penedès i litoral.....	44 "
Fulla 3. ^a	Penedès.....	125 "
Fulla 4. ^a	Tordera.....	1,022 "
Fulla 5. ^a	Vallès i litoral.....	1,050 "
Total.....		2,508 exemplars

de les que en portarem el corresponent registre de les remeses gratuïtes i vendes en la forma que fins la data tenia establert la Diputació.

Manca obtenir de l'Institut d'Estudis Catalans la remesa de les dues fulles IV i V reeditades en català, per a formar part de les publicacions de la Junta.

MAPA GEOLÒGIC A L'ESCALA DE 1 : 100,000

En data del dia 25 d'octubre de 1919 comunicàrem a la Presidència de la Mancomunitat de Catalunya una informació dels treballs del Mapa amb un avenç del pressupost aproximat de l'obra completa a l'escala de 1 : 100,000, de la que en forma extractada se'n publicà un resum en l'Obra a fer per la Mancomunitat de Catalunya, pàgs. 53 a 57. D'aital informació en reproduïrem alguns paràgrafs:

«Amb la quantitat del Pressupost d'enguany havem hagut d'atendre les moltes despeses de la Secció de Paleontologia del Museu, en la qual des de l'any de l'Exposició Universal, en 1888, fins a la data, s'hi havien amagatzemat nombroses col·leccions de fòssils de Catalunya i de l'estranger, que calculem que passaran de les 20,000 espècies, que restaven encara verges d'una

revisió i d'una catalogació sistemàtica, i que en el poc temps que està al nostre càrrec, n'havem revisat i catalogat ja un miler de formes específiques; a part de les despeses dels treballs de les col·leccions d'En Moragues i del Dr. Almera (a. c. s.) que morí el 15 de febrer d'enguany; així és que les 10,000 pessetes que la Junta de Ciències Naturals consignà per al Servei del Mapa geològic i Paleontologia, han resultat migrades per a poder excursionar, i per la qual cosa avençar tot el que amb la nostra ferma voluntat hauríem desitjat, a l'ensem que les despeses de les expedicions han augmentat progressivament, a conseqüència de l'alça de preus en les manutencions, cavalleries, etc.

Malgrat totes aquestes circumstàncies, havem seguit prestant la nostra fervent col·laboració en aquest treball altament patriòtic, activant tot el possible el mapa geològic de conjunt, recorreguent-ne prop de 3,000 quilòmetres quadrats, i tot això sense abandonar la fulla VI del detall, continuant la magna obra del Dr. Almera (a. c. s.), fulla que probablement s'acabarà enguany, podent-se remetre a l'estampa l'any proper.

Des del començament del nou Servei del Mapa geològic de Catalunya, s'ha seguit un pla de marxa d'acord amb el Servei Geogràfic de Catalunya, el qual, en acabar una fulla, en remet tres còpies: una per als treballs de camp i l'altre per al dibuix definitiu, reservant-ne un exemplar per si fos menester una repetició.

Immediatament se surt al camp fent itineraris per les vies i carreteres, així com també per les carenes de les serres i per les valls, procurant assenyalar les formacions geològiques proporcionalment a l'escala que se'ns ha encomanat, podent presentar el 25 de juny de 1919 a l'Excm. Sr. President de la Mancomunitat la primera fulla (núm. 43), intitulada «Goles de l'Ebre», completament acabada.

La superfície mapada enguany, és la següent:

Goles de l'Ebre (fulla 43).....	498 Qm. ²
Tortosa (fulla 41).....	770 "
Sant Feliu de Guíxols (fulla 24).....	384 "
Guilleries (part de la fulla 22 i 23).....	750 "
Són.....	2,402 Qm. ²

I si en aquesta suma hi ajuntem els 3,700 quilòmetres quadrats dels mapes aprofitables, per a ésser reduïts a l'escala de 1 : 100,000 amb lleugeres modificacions, resulta que actualment està ja llesta dels treballs de camp una extensió de uns 6,100 quilòmetres quadrats, que representen poc menys d'una cinquena part de la superfície total de Catalunya, que és d'uns 32,090 quilòmetres quadrats aproximadament.

De conformitat amb el projecte formulat pel Director del Servei Geogràfic de Catalunya, aquest mapa estarà compost de 43 fulles; en el supòsit que la limitació topogràfica àdhuc que de la representació de les formacions geològiques, deurà coincidir amb la de les quatre Províncies catalanes.

Doncs bé: la superfície mapada dels 6,100 quilòmetres quadrats representa en el nou mapa vuit fulles llestes, que poden ésser donades ja a l'estampa, i aquestes són: la 24, 29, 30, 34, 35, 41 i 43, amb la de les Guilleries que interessa la meitat de cadascuna de les fulles 22 i 23. De les restants a fer, n'hi ha dinou de completament plenes, i a més setze de parcials, que són aproximadament equivalents a sis fulles també plenes. Per ço que la superfície que resta a fer és, en realitat, proporcional a unes vint-i-cinc fulles.

Tenint la tasca de camp molt avençada i havent-nos estat reduïda la subvenció, enguany ens proposem repassar i ultimar les fulles preparades per a fer-ne la publicació llur, tals són: 24, 39, 41 i 43.

MAPA GEOLÒGIC A L'ESCALA DE 1 : 40,000 (fulla IV)

Aquesta fulla, que ens fou encomanada en 1915, deu comprendre 578 quilòmetres quadrats, segons el format establert pel Sr. J. Rivera, Director del Servei Geogràfic de Catalunya en el juny de 1917.

El Sr. Brossa, topogràficament, n'ha deixat ultimada tota la zona oriental i meridional, restant l'extrem del N. W., detallant-la a l'escala 1 : 20,000 amb corbes de nivell a 5 metres.

Són vuit les remeses llestes, de les que en fou subdividida la fulla.

Geològicament s'ha deixat mapada quasi tota la part topografiada abans indicada.

Per acord de la Junta dels darrers de març d'enguany, s'ha suspès la tasca d'aquesta fulla, àdhuc per no haver-hi en pressupost partida especial.

ENSENYAMENT

ENSENYAMENT PRIMARI

Acords del Consell Permanent

ESCOLA MONTESSORI

Acordà el Consell:

A proposta del Conseller-ponent dels afers d'Hisenda, aprovar la relació i justificants presentats per l'Ajuntament de Capet de Mar, referents a la inversió de les 2.000 pessetes que els foren remeses mitjançant lliurament núm. 1.273 de 31 de desembre de 1918, per despeses d'instal·lació de l'Escola Municipal Montessori d'aquella vila.

(Sessió del dia 11 de desembre de 1920.)

ENSENYAMENT TÈCNICO-INDUSTRIAL

Acords del Consell Permanent

LABORATORI D'ASSAIG DE MATERIALS DE LA UNIVERSITAT INDUSTRIAL

Acordà el Consell:

Donar-se per enterat de l'informe tècnic verbal de D. Esteve Terradas, referent a la complementació del Laboratori d'assaig de materials de la Universitat Industrial i muntatge d'un Laboratori de preparació de mostres i possible fabricació de materials per a la Secció de ferrocarrils de la Mancomunitat; acordant-se encomanar a l'esmentat senyor que, tenint en compte les observacions i donades recollides per ell, i ateses les circumstàncies del moment, proposi al Consell el projecte d'acord que millor escaigui per a la realització del pla exposat, en el seu doble aspecte d'ensenyament tècnic i d'auxiliar dels serveis públics de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

BIBLIOTECA DE L'ESCOLA D'INDÚSTRIES TÈXTILS DE LA UNIVERSITAT INDUSTRIAL

Està pròxima a obrir-se, a l'Escola d'Indústries tèxtils de la Universitat Industrial (Urgell, 187), una Bi-

blioteca especialitzada en les matèries que constitueixen el seu ensenyament.

Entre els seus volums estan compreses gran nombre de valuoses obres nacionals i estrangeres de recent publicació.

Demés, hi ha una secció destinada únicament i exclusiva a les obres que, relatives a la indústria tèxtil s'han publicat i es vénen publicant a Catalunya.

Ultra tot això, rep la Biblioteca gran nombre de revistes nacionals i estrangeres.

Aquesta Biblioteca, atesa la circumstància d'ésser la única a Catalunya d'especialització d'obres d'indústria tèxtil, tindrà caràcter públic, i a fi d'estendre tot el possible els bons serveis d'una Biblioteca d'aitals condicions, que tan necessària és en un país eminentment tèxtil com el nostre, s'organitzarà un servei de préstec de totes les obres que contingui la Biblioteca.

ENSENYAMENT ARTÍSTIC

Acords del Consell Permanent

ESCOLA DE L'ART DE LA FORJA A SITGES

Acordà el Consell:

Autoritzar la Presidència perquè, conjuntament amb el Patronat designat pel Municipi, pugui intervenir en els treballs preliminars de creació d'una Escola de l'Art de la Forja a Sitges.

(Sessió del dia 10 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

ESCOLA CATALANA D'ART DRAMÀTIC

El dia 21, amb motiu de la segona reunió anual de les Bibliotecàries de Catalunya, per encàrrec de l'Escola Superior de Bibliotecàries, es va donar una representació de l'obra de Molière, *L'Amor metge*, en el Saló de festes de la Mancomunitat.

En el mateix local, i per encàrrec de l'expressada Escola i de l'entitat Amics de la Poesia, diversos alumnes i el Director, N'Adrià Gual, recitaren poesies d'autors catalans en la sessió que amb motiu de la dita reunió es va celebrar el dia 22.

SERVEIS DE DIFUSIÓ I VULGARITZACIÓ

Notícies i documents

EXTENSIÓ D'ENSENYAMENT TÈCNIC

Junta de Professors. — El dia 16 tingué lloc la reunió ordinària mensual. Després d'examinades les qüestions d'ordre interior que figuraven sobre la taula, la Direcció donà compte que havia enllestit un pla d'adaptació dels *Manuale d'Electricitat Caro Anchia* que convinguin provisionalment a l'Escola, dins de la carrera de Tècnics i Experts Electricistes, per a substituir els textos propis que encara no han pogut ésser impressos. Seguidament fou demanada autorització a la Superioritat per a adoptar provisionalment com a textos els esmentats *Manuale*.

Moviment d'alumnes. — Inscrits durant el mes: Don

Jaume Munté, de Ribarroja; D. Josep Colominas, de Prat del Llobregat; D. Manuel Dayhues, de Terrasso, i D. Leandre Deulofen, de Mataró. Sumats al total anterior, fan 141 alumnes.

Ensenyament. — Consultes ordinàries evaquades: 211; consultes especials per lletra: 7; exàmens escrits, segons qüestionaris: 238.

Propaganda. — Lletres rebudes: 17; lletres trameses amb prospectes: 54.

Correspondència de Secretaria. — Lletres i comunicacions trameses de tràmit i administració: 5; rebudes: 4.

VÀRIA

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per enterat d'una comunicació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, testimoniant la seva satisfacció per l'acord pres darrerament per la Mancomunitat de fomentar l'ensenyança catalana a la República d'Andorra.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1920.)

AGRICULTURA

ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA

Notícies i documents

PROJECTE DE REORGANITZACIÓ DE L'ESCOLA SUPERIOR D'AGRICULTURA

(Continuació)

II. *Orientacions generals.* — L'Escola Superior d'Agricultura respon a una necessitat vital. Des que en el començament del segle passat es crearen els primers centres d'ensenyament agrícola, la seva generalització ha crescut en forma accelerada. L'organització moderna, que tendeix a excloure el règim d'isolament i el produir per si mateix, l'evolució social, la interdependència econòmica, les facilitats de transports, són altres tants factors que transformen la vella agricultura patriarcal en quelcom cada cop més complexe. No és el món tan senzill com uns segles enrera, i ço que defineix la característica present és la impossibilitat de substraure's a la complicació comú sense exposar-se a una exclusió treballosa i ruïnosa. És precís, si no volem caure en vida miserable o ésser camp obert a les activitats dels altres, organitzar-nos per nosaltres mateixos. Aquesta transformació, ja ben distintament dibuixada per l'evolució de la humanitat, s'ha precipitat amb el trasbals de la guerra; per això si la Diputació de Barcelona seguí encertadament el corrent acusat creant l'Escola Superior d'Agricultura, la Mancomunitat de Catalunya — d'acord també amb la tendència més forta avui de multiplicar i dotar convenientment aquests centres docents — deu portar a cap la reorganització de l'Escola, donant-li aquelles orientacions que ensenyen les mateixes deficiències observades en els seus vuit anys de vida.

L'Escola Superior d'Agricultura té el doble objecte de formar els tècnics — en dues gradacions diferenciades — que han de dirigir i enquadrar el conjunt amorf dels agricultors catalans, i ésser alhora, com el seu títol ho indica, el centre superior on es facin els estudis i recerques per a obtenir les noves troballes útils a la nostra agricultura i les adaptacions adequades de les investigacions universals. Per ciència, i fer tècnica pràctica. Esguardar lluny i enlaire, amb els ulls bens oberts, però, tenint a l'ensens fortament assentats els peus en terra ferma. I fins avui, la nostra Escola, posada en

el punt d'intersecció dels dos camins, no havia marxat resoltament ni per l'un ni per l'altre.

La seva vida patia d'ésser filla d'un criteri de transacció entre aquests dos matisos; situada en el punt mig en una posició equívoca, no atrevint-se per por de fugir del seu lloc, no ja a decantar-se a un extrem, ni tan sols a eixamplar l'acció reglamentària. Nosaltres volem que surti d'aquest estat d'encongiment obrint-li camí per les dues activitats, fent que no s'oposin, sinó procurant que es complementin.

L'organització actual de l'Escola, fa difícil i gairebé impossible convertir-la d'una institució purament docent a un centre de treball científic. Fora endebades amb el règim actual que es muntessin laboratoris majors i més ben utilitzats que els que avui existeixen. El professor isolat es trobaria igualment impossibilitat de tot treball seriós, encara que els aparells més moderns no faltessin. És precís personal, és precís una concatenació d'entusiasmes i devocions avui dificultats. El professor en els moderns treballs científics ni és l'element únic, ni és el tot; és el nucli al voltant del qual s'apleguen els estudiosos treballant tots amb un fi comú. L'organització projectada s'orienta a estimular la formació d'aquests nuclis, a iniciar i esperonar en els alumnes l'entusiasme per les recerques científiques. Per arribar-hi — ultra la part material d'instal·lar nous laboratoris i completar els existents — es proposen dues modificacions: la conversió dels ajudants en preparadors, i la disminució d'hores d'ocupació obligada dels alumnes.

La creació del càrrec de Preparador en substitució del d'Ajudant, és forçosa. Tal com avui està organitzat l'Estatut de l'Escola, els laboratoris es veuen fatalment condemnats a un abandó solament interromput per les hores de pràctiques de les assignatures corresponents. Això prové principalment del fet de què des de la fundació de l'Escola els Ajudants, i no per la seva culpa, en lloc d'ésser com el nom demana, cooperadors de la tasca dels Professors, són altres Professors disfressats. En crear l'Escola, i amb la noble intenció de fer-la viable, de moment es formà el Claustre amb deu Professors, però les exigències de l'ensenyament feren que tot seguit el constituïssin en realitat quinze, per haver encarregat als Ajudants l'ensenyament d'assignatures, eximint-los com és lògic de l'altra feina, la que semblen tenir pel seu títol. Avui, com que les modificacions proposades en els capítols vinents fan possible el sortir d'aquest estat d'artificiositat, sense perjudici per la Mancomunitat, es completa el Professorat tal com les

assignatures del pla d'ensenyament exigeixen, i a part d'aquell es creen cinc preparadors les tasques dels quals seran purament de camp o de laboratori, en els quals estan obligats a treballar un cert nombre d'hores al dia, i dels que n'han de formar, seguint les inspiracions dels Professors, el nexa, l'aglutinant, el factor constant que mantingui el caliu del grup d'estudiosos que en ells treballin.

Però, és precís trobar els components d'aquests grups. Poden contribuir a la seva formació el tenir els laboratoris oberts totes les hores que l'Escola ho sigui, el deixar-hi treballar en ells a tots els ex-alumnes i a les persones de fora de l'Escola de voluntat i solvència científica reconeguda, el poder cridar temporalment personal especialment dedicat a la investigació. Però, el major contingent haurien de donar-lo els mateixos alumnes de l'Escola, la qual cosa és ara impossible pel nombre exagerat d'hores en què avui se'ls té obligatòriament ocupats. És aqueixa vella, i de tota raó, dels escolars repetir amb insistència en les respostes a la informació a què se'ls convidà, que els manca temps, no ja per treballs que requereixin constància — en laboratoris, biblioteques, estudis de documentació — sinó fins per la pura preparació de les lliçons. És cert. Comprendent-ho així, en el nou pla es redueix el nombre d'hores setmanals d'assistència obligada. A l'alumne que tingui amor per a una disciplina, li vacarà temps per assistir al laboratori corresponent, formant-se per selecció electiva els grups de què suara parlàvem. És d'esperar, i l'entusiasme dels actuals alumnes ho abona, que serà espontàniament que freqüentaran els laboratoris; per si així no fos, els Professors podran encarregar als alumnes, com a complement de pràctiques, l'estudi de determinades qüestions, deixant-los llibertat per a escollir les hores de treball, tendint a aconseguir, a més d'un nombrós personal auxiliar, infiltrar als alumnes la vocació científica.

Indubtablement, amb laboratoris ben utilitzats i sempre oberts, amb diferents elements que emprenguin estudis i recerques variades, amb els preparadors que hi cooperin portant la unitat del laboratori, amb la direcció i orientació del Professor, i amb la publicació dels arxius que escampin els resultats tangibles de les hores pacients, es pot iniciar una tasca seriosa, i avençar bon tros en el camí de la investigació científica en el qual avui en el nostre centre no hem entrat encara.

L'altre caire que també és precís atendre, és el de la tècnica pràctica, estudiat curosament amb el mateix amor. Poc és el que pot la voluntat quan la defectuosa organització i la modestia dels mitjans lliguen la volada de les bones intencions. A posar-hi remei creiem que poden eficaçment contribuir-hi altres dues modificacions: una nova distribució d'assignatures i una major importància per a les pràctiques en el camp.

S'ha tingut ben en compte el primer punt en la formació del pla d'ensenyament proposat. En el que ara segueix és fàcil trobar-hi una desproporció, donat el punt en què fixem l'Escola, en el sentit de predomini de les assignatures purament científiques, de preparació, i sovint repetides, en detriment de les específiques i de les d'aplicació. Amb la distribució acordada, sense quedar desateses les primeres, ans al contrari, però, ordenant-les lògicament i evitant repeticions, s'obté major temps per les segones que prenen la importància que mereixen. A més, queda completat el pla d'ensenyament amb l'addició d'algunes noves assignatures indispensables.

Però, res fóra una raonada distribució teòrica, sense el complement d'una pràctica no regatejada. Advertim de pas, que deixar més temps lliure als alumnes pot donar com a resultat que aquests passin major nombre d'hores treballant en el camp, el gran laboratori agrícola, sempre

alliçonador. Però, per això, i per la feina ordinària no són prous els camps reduïts que en el clos tencat de la Universitat Industrial posseeix l'Escola, per ço que el Claustre creu del seu deure remarcar la ineludible necessitat de poder disposar d'una finca de major extensió, en la qual els alumnes, ultra les experiències demostratives, puguin fer-se càrrec de la manera com es deu portar una explotació agrícola. Punt aquest del que ens creiem excusats d'insistir, coneixedors dels desigs d'atendre'l dels elements directores de la Mancomunitat de Catalunya, i desitjant que puguin ben aviat tornar-lo realitat.

No es deturen aquí els nostres intents. Creiem que s'hauria d'exigir dels alumnes, un cop la carrera finalitzada, i abans d'obtenir el títol, un sojorn continuat d'un temps prèviament determinat en una finca en explotació. Els alumnes podrien col·locar-se segons el gust llur, com ajudants en la mateixa finca de l'Escola o en les finques més reduïdes, distribuïdes en diverses comarques catalanes, la conveniència d'adquisició de les quals el Departament d'Agricultura té en estudi. Organització post-escolar senzilla, avui en projecte, però de la que tenim la intenció de fer-ne un assaig ben aviat.

Podem cloure aquí l'exposició de les orientacions generals a donar al desenrotllament de la vida de l'Escola. Amb elles esperem, ultra enriquir els alumnes amb els coneixements que formen el cos de doctrina de la ciència agrícola, alliçonar-los en les disciplines de les recerques científiques, i fer-los viure la pràctica de l'art de la terra. Aquestes diverses activitats és precís, com veurem en el proper capítol, harmonitzar-les en el si de l'Escola; en sortint d'ella és aventatjós, en canvi, que l'obligada diferenciació es produeixi: continuant uns alumnes els treballs de laboratoris, els estudis de documentació formant un grup d'investigació original, d'aplegament de coneixements que nodreixi els llocs d'ensenyament i els càrrecs directores; essent els altres els tècnics de què tant necessita l'agricultura catalana per adaptar-se, d'acord amb el temps, a les normes modernes, superant els obstacles amb una transformació adequada, i no per improvisació barroera.

III. *El grau d'Enginyer agrícola.* — Exposades en el capítol anterior les orientacions generals, és precís estudiar les formes en què aquestes directives ideals poden cristallitzar en realitat. Aquest estudi ha de comprendre dos factors: un recull de dades de les solucions a què han arribat els països que tenen gairebé resolt el problema de l'ensenyament agrícola, i una atenta consideració de les nostres modalitats característiques, veient a quines estrangeres s'assemblen i de quines es diferencien per adaptar ço que ens convingui sense desnaturalitzar la nostra escola.

Conservem com a ensenyaments fixes els dos graus avui establerts: un superior (Enginyer agrícola) i un elemental (Tècnic agrícola) amb objectius ben diferenciats. Deixant pel capítol corresponent el detallar el pla d'ensenyament per als dos graus, hem d'exposar prèviament les idees que ens han fet arribar a concretar-los en la forma projectada.

El grau d'Enginyer agrícola ha de constituir el grau més alt de la nostra Escola, creient que ha de suprimir-se el de «Professor en Agricultura» que fins ara ha figurat en el paper, però no en la realitat. És precís que l'Enginyer agrícola surti de l'Escola amb una fonamentada capacitat que li permeti complir dignament les funcions a ell encomanades; tenint la qual cosa en compte proposem que la durada dels seus estudis sigui de cinc anys. Avui de fet també és així, puix que consta d'un curs preparatori i de quatre de carrera, i donada la dificultat del primer són molt excepcionals els casos d'alumnes que passen directament al primer curs. La inclusió

d'un curs preparatori, amb aquest caràcter, té l'inconvenient que porta en els primers anys — com succeeix en el pla vigent — a repeticions d'assignatures, de ço que en pateixen les altres matèries, ja que és tan ampli el camp de coneixements a estudiar. Una carrera homogènia amb cinc cursos permet una millor distribució i un major aprofitament. Com que l'ingrés que substitueix el Curs preparatori serà més senzill que no era aquest, i a més per a facilitar l'admissió d'alumnes s'acceptaran certificats d'estudis de les matèries corresponents, si s'han cursat en centres docents de serietat reconeguda, de fet la durada de la carrera resta la mateixa que la que és avui reglamentària.

Es imprescindible una extensió de l'ensenyament en cinc cursos, ja que ha de comprendre des de la iniciació, en les ciències fonamentals, fins a les darreres aplicacions pràctiques. Tota la preparació de l'alumne ha d'ésser obra nostra. En efecte, nombrosos i decisius factors ens impideixen adaptar solucions com la de l'Institut Agronòmic de París, que recull els alumnes ja fets en les escoles preparatòries, ço que li permet reduir els seus cursos. En general, l'haver de formar l'alumne des del començament és un avantatge i no un defecte, puix que s'encarriren totes les disciplines bàsiques en el sentit en què es desenrotllaran, i a més pot emprendre's una acció educativa, moral i cívica, que permeti fer, al mateix temps que el tècnic, l'home.

El Claustre de Professors no ha deixat de comprendre per experiència, en casos presentats, que hi han alumnes prou preparats en ciències fonamentals que desitgen seguir els ensenyaments agrícoles, i que ingressarien a l'Escola a no ésser la pèrdua de temps que els representa la repetició de disciplines que amb major extensió coneixen. Per aquestes circumstàncies es fa figurar en el reglament un article que fixa les condicions en què poden ésser dispensades algunes assignatures en aquells alumnes que ben palesament mostrin una preparació fonda i seriosa, condicions que donen totes les garanties que aquesta lògica concessió solament podrà ésser atorgada amb motius d'exacta justícia.

Formant el Grau d'Enginyer agrícola el pla superior, hauria d'ésser portat el seu ensenyament amb una gran severitat per a fer que solament en sortissin alumnes verament intel·ligents i aplicats. Aquest rigor probablement faria que fos més reduït el nombre de deixebles que amb un règim de relativa tolerància. Cal fer prèviament aquestes consideracions. En general, les Escoles Superiors d'Agricultura no tenen una matrícula molt nodrida; per a citar una sola dada direm que les tres Escoles Superiors Agrícoles d'Itàlia: Milà, Portici i Perúgia, en l'any 1911-1912 — prenent una dada anterior a la guerra per a prescindir de la pertorbació causada per aquesta — hi concorregueren respectivament i en total, o sigui inclosos tots els cursos, 71, 138 i 65 alumnes. L'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona ha anat augmentant els deixebles arribant a xifres que poden brillantment comparar-se a les de les escoles similars estrangeres, malgrat les condicions en què es troba col·locada, l'àrea geogràfica reduïda, la qüestió de la llengua (qüestió irreductible, no solament de dignitat, sinó d'eficàcia futura, perquè amb els sacrificis d'ara, les nostres escoles seran les forjadores d'una cultura sense vaguetats, específicament catalana), la manca de protecció oficial o l'hostilitat encoberta per part de l'Estat espanyol, etc. Superant les limitacions, l'Escola va fent la seva via, ascendint en el camí de millorament, es fa conèixer i a l'imposar-se creixen les inscripcions. Arribats en aquest punt creiem que hauria de seguir-se un règim de rigor pels que aspiren al grau d'Enginyer agrícola, encara que això reduís la xifra de llicenciats. Per a servir els llocs directores no és necessari un nombre crescut d'aspirants lluitant aspirament

i afanyosament per assolir-los; és preferible que els que han de formar l'estat major de la nostra agricultura siguin individualitats fortes i capacitades; molts o pocs, però escollits.

En parlar de les orientacions generals de l'ensenyament hem remarcat que calia dirigir els alumnes envers els treballs científics, sense apartar-los, per això, de les realitzacions pràctiques. L'englobar aquests factors no és tasca planera, però tampoc impossible, i per nosaltres precisa. Mostra la dificultat el fet que les grans nacions, de prou extensió per a poder diferenciar els seus òrguens, tendeixen a fer en centres separats les escoles creadores d'investigadors i les escoles pràctiques. La modèstia dels nostres mitjans no ens permet la multiplicitat d'institucions i ens obliga a la concentració projectada, que ben estudiada és una immillorable solució del problema. El fracàs d'algunes escoles intermitges, com el marasme (en aquest respecte) de la nostra fins ara, deriven no d'una oposició fonamental, sinó d'un defecte d'acoblament de les dues activitats. La discussió que arreu s'ha imposat d'aquesta qüestió, les conclusions i realitats que d'ella n'han sorgit, marquen clarament la racional solució del problema, que consisteix en no fer coincidents els estudis teòrics i pràctics, en fer-los successius, reservant la part última de la carrera per al coneixement d'aplicació especialitzats. Com que el conjunt és d'una importància decisiva, creiem necessari el detallar les consideracions i exemples que ens porten a adoptar la solució, al nostre entendre més encertada, i també la més general i més moderna.

(No acaba.)

SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA

Acords del Consell Permanent

PERSONAL

Acordà el Consell:

Vista la comunicació tramesa pel senyor Director de la Secció tècnica d'Agricultura, i de conformitat amb el dictamen de la Secció segona, visat pel Conseller-ponent, acordà el Consell assabentar a l'esmentat Director, que no escau la concessió d'un mes de llicència demanada per motius de salut per l'Ajudant del Servei de Terra camps, D. Joan Arumí i Fargas, sinó que durant la malaltia, cada trenta dies trameti el corresponent certificat facultatiu, i la dita Secció curi de fer-lo visar pel senyor Metge visitador de la Mancomunitat, perquè en virtut del susdit document doni la seva conformitat a la falta d'assistència, si ho creu oportú.

(Sessió del dia 30 de desembre de 1920.)

SERVEIS DE RAMADERIA

Acordà el Consell:

Autoritzar el Departament d'Agricultura per a la celebració d'un Concurs cavallí de segona classe a la ciutat de Figueres, el dia 31 del mes que som, per un import de 2,962 pessetes a esmerçar immediatament, amb càrrec a la partida 328 de l'actual Pressupost de la Mancomunitat, i 7,275 pessetes, aproximadament, import de la resta dels premis, amb càrrec al pròxim exercici; i designà per a formar el Jurat d'aquest Concurs els Srs. D. Josep M. de Cuadras, Enginyer agrícola, com a President; D. Joaquim Montserrat, Subdelegat de Veterinària de Tortosa, com a Vocal, i D. M. Rossell i Vilà, Cap dels Serveis de Ramaderia, com a Secretari.

— Autoritzar la Secció d'Agricultura per a la celebració d'un Concurs de reproductors i porcellades de l'espècie porquina a la vila de Ripoll, el dia 6 de gener propiament, pel seu cost de 1,805 pessetes a satisfer amb càrrec a la partida 328 del Pressupost vigent de la Mancomunitat, i 1,450 pessetes, aproximadament, amb càrrec al vinent exercici; i designà el Jurat d'aquest Concurs en la següent forma:

President: El que designi l'Associació General de Ganaderos del Reino; Vocal: D. Josep Pallí, Veterinari municipal de Barcelona; Secretari: D. M. Rossell i Vilà, Cap dels Serveis de Ramaderia.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1920.)

ACCIÓ SOCIAL AGRÀRIA

Acordà el Consell:

Vistes les Memòries presentades pel Cap de la Secció d'Acció Social Agrària relatant l'estat econòmic dels pobles de l'Alt Priorat, en compliment dels acords del Consell dels dies 17 de juliol i 21 d'octubre d'aquest any, i de conformitat amb el dictamen de la Secció segona del Departament d'Administració; recomanar al senyor Director de la Secció tècnica d'Agricultura que estengui, quan els afers de la Secció ho permetin, el bon guiatge dels agricultors i ramaders dels pobles de Poboleda, Gratallops, Cornudella, La Morera, Vilella Alta, Vilella Baixa, Torroja i Porrera, mitjançant conferències, experiments, difusió d'opuscles i altres elements conduents a l'avanç de l'Agricultura i indústries derivades; entenent el Consell que no procedeix cap exempció fiscal a favor dels referits pobles.

— Tenint en compte que amb motiu de les últimes vagues que han suspès els treballs d'impremta, no han pogut publicar-se fins fa poc els qüestionaris referents a parcel·lació de terres de conreu, construcció de cases barates per a obrers del camp i crèdit agrari, a proposta de la Ponència d'Agricultura, acordà prorrogar fins el dia 15 de gener vinent el termini d'informació que finia el 31 del mes que som.

(Sessió del dia 11 de desembre de 1920.)

REPOBLACIÓ FORESTAL

Acordà el Consell:

Designar, per a formar la Comissió encarregada de tot el que fa referència a Repoblació forestal, els senyors D. Pere Mias; D. Antoni Jansana; D. Tomàs de Cendra Terradas, propietari d'Anglès (Girona); D. Albert Rosàs, propietari de Granollers; i D. Manuel Raventós.

(Sessió del dia 10 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

SERVEI DE RAMADERIA

El dia 31 d'aquest mes, la Mancomunitat celebrarà un Concurs cavallí a Figueres; el dia 6 de gener un altre de bestiar porquí a Ripoll, i pel mes de febrer un de bestiar de llana a Santa Coloma de Queralt.

— El Concurs cavallí de l'Alt Empordà, segons referències d'aquella comarca, s'hi presentaran un gran nombre d'exemplars. Les conferències preparatòries que han estat donades a diversos pobles de l'Alt Empordà pel Sr. D. Raimon Danés, Tècnic dels Serveis de Rama-

deria, han completat l'entusiasme dels ramaders empordanesos.

— Passades les eleccions de Diputats, pels Serveis de Ramaderia es faran conferències sobre bestiar porquí a Camprodon, Sant Joan de les Abadesses, Ripoll, Campdevànol, Ribes i Les Lloses, i potser en alguna altra població de les comarques del Ripollès, Valls de Ribes i Camprodon.

— El Concurs de bestiar porquí de Ripoll, la Mancomunitat el realitzarà amb la col·laboració de l'Associació General de Ganaderos del Reino.

— Compra de porcs per a proves d'alimentació d'engreix.

CONCURS CAVALLÍ DE FIGUERES

El dia 31 d'aquest mes s'ha celebrat un Concurs de bestiar cavallí a la ciutat de Figueres, organitzat per la Mancomunitat de Catalunya.

El Jurat el formaven, segons nomenament del Consell: D. Josep M.ª de Cuadras, Enginyer agrícola, President; D. Joaquim Montserrat, Subdelegat de Veterinària, de Tortosa, Vocal, i D. M. Rossell i Vilà, Cap dels Serveis de Ramaderia, Secretari.

Es presentaren a Concurs deu sementals i seixanta dues eugues, dels quals, practicada la primera eliminació, es varen declarar concursables únicament cinc sementals i catorze eugues.

Un cop s'hagué procedit a l'examen definitiu, el Jurat observà que cap dels cavalls presentats reunia les condicions exigides en el cartell de convocatòria per a ésser declarat guanyador del primer premi de 2,500 pessetes, en virtut del qual es va declarar desert, adjudicant-se el següent de 1,700 pessetes a un semental que, malgrat la seva poca corpulència, s'atansava bastant al tipus desitjat. D'entre les eugues, en canvi, proporcionalment molt millors que els sementals, es varen elegir les sis millors per adjudicar-los el premi de 800 pessetes a cada una.

Els ramaders favorescuts amb els premis del Jurat, foren: D. Pere Vilarrodona, d'Armentera, propietari del semental; i D. Amaro Benet, d'Alfar; D. Joan Llach i Ros, d'Armentera (dos premis); D. Isidre Vicens i Bosch, de Vilademuls; D. Isidre Sala, de Castelló d'Empúries, i D. Miquel Pujol, de Riumort, propietaris de les eugues.

Varen presenciar la tasca del Jurat l'Alcalde de Figueres, Sr. Ros; el Diputat de la Mancomunitat, D. Josep Salleras; el Director dels Serveis tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat, D. Jaume Raventós, i a més una gentada immensa que va aprovar el veredicté emès, previ un discurs del Secretari Sr. Rossell i Vilà.

CONCURS DE VAQUES

El dia 31 del mes de gener es declararà clos el Concurs de vaques de llet del Vallès, celebrat a Granollers en 1919. Els ramaders que tinguin animals premiats en dit Concurs, si han de fer alguna reclamació, poden dirigir-se als Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat, on s'admetran per tot el susdit mes.

COOPERACIÓ

El Consell provincial de Foment de la província de Lleyda ha votat la quantitat de 2,000 pessetes destinades a cooperar a l'obra que realitzen els Serveis de Ramaderia de la Mancomunitat.

SECCIÓ D'ARBRES FRUITERS

Contestat consultes : Conca de Tremp, sobre cultiu d'ametllers. Granadella, Collbató i Font del Còdol, sobre material per olis. Manresa, sobre màquines de trencar ametlles.

Visita al Camp Experimental de Borges, per a collir les olives.

Visita al Camp Experimental de Bellvís.

Visita a Ullastrell i Collbató, per comprovar els resultats de la poda d'oliveres practicada l'any passat.

Continuació de l'estudi sobre identificació de la varietat d'avellançes.

Visita als Camps Experimentals de Borges Blanques, Ibars d'Urgell i Maldà.

Visita als Camps Experimentals d'Alió, Perelló, Valls, Torregrossa i Maldà.

Conferència a Borges Blanques d'Urgell, sobre Olci-cultura.

Visita al molí d'oli de Granadella.

Contestades consultes verbals de Tremp, sobre poda de les oliveres; de Sant Salvador de Guardiola, sobre malalties de l'olivera; de Figueres, sobre plantació de les oliveres; de Barcelona, sobre la producció fruitera a Catalunya i sobre la superfície cultivada amb fruiters; de Sitges, sobre el cultiu del garrofer; de Belcaire d'Urgell, sobre conservació de fruites.

Respost a una consulta d'Alforja sobre els adobs de l'avellaner.

Visita a la comarca de Valls, per recollir varietats d'ametlles.

Collita de les olives als camps experimentals de Torregrossa i Maldà.

Visita al Camp Experimental de Torelló.

SERVEI D'ENOLOGIA I VITICULTURA

Visita a les obres del celler cooperatiu de Sant Jaume dels Domenys.

Verificació dels anàlisis dels vins dels cellers cooperatius de Falset i Guiamets, després de la primera trabsalsada.

Visita als cellers cooperatius de Pinell, Gandesa i Barbarà.

Visita als cellers cooperatius de Barbarà, Rocafort, Vilaseca, Falset i Guiamets, per cuidar les trabsalsades del vi l'elaboració del qual ha dirigit la Secció.

— Preparació d'una campanya de poda en diferents pobles de Catalunya.

Continuar els preparatius susdits i contestar a diverses consultes sobre les malalties i adobades de la vinya.

ACCIÓ SOCIAL AGRÀRIA

Escrit donant compte de l'estudi de l'estat econòmic administratiu dels pobles de l'alta muntanya del Priorat.

Atendre la visita del senyor President del Sindicat Agrícola d'Alforja, que demana orientacions per a una modificació del seu Reglament i extensió del Sindicat.

Projecte d'Estatuts per al Sindicat Agrícola de Tous.

Atendre a una Comissió del Sindicat Agrícola de Sant Isidre de Nulles per a diverses consultes.

Estudi del Reglament del Sindicat Agrícola Oliva Arbequina, d'Arbeca, per introduir-hi una Secció de Caixa Rural.

Estudi del Reglament del Foment Agrícola Industrial i Comercial de Molins de Rey, per modificar-lo i acullir-lo a la llei de Sindicats.

Assistència a la reunió celebrada en aquesta ciutat per la Junta de Defensa vinícola de Catalunya, invitat per la mateixa.

Estudi de l'expedient del Sindicat Agrícola de Albatarrach, en demanda d'un préstec a la Caixa de Crèdit Comunal de la Mancomunitat de Catalunya.

Id. del Sindicat Agrícola de Soses, pel mateix objecte.

Informes d'ambdós expedients.

Atendre una comissió del Sindicat Agrícola d'empedadors i recriadors de porcs de Barcelona, per parlar d'una modificació en el Reglament.

Atendre a algunes visites de cases exportadores amb motiu de la Fira Oficial de Mostres.

Atendre una visita de la Comissió organitzadora del Sindicat Agrícola de Tous.

Atendre una comissió del Sindicat Agrícola de Callús, per a la modificació del seu Reglament.

Atendre la visita d'una comissió de la Federació Agrícola del Priorat (en constitució), per veure el Reglament.

Conferència amb el senyor Director de la Caixa de Crèdit Comunal de la Mancomunitat de Catalunya, per parlar dels préstecs dels Sindicats.

Visites en algunes cases exportadores de productes agrícoles com a conseqüència de la passada Fira de Mostres.

Reglament, expedient i original d'impresos per a la comptabilitat del Sindicat Agrícola de Callús.

Atendre la visita d'una comissió del Sindicat Agrícola de Morell, per enterar-se de les condicions en què efectuarà els préstecs la Caixa de Crèdit Comunal de la Mancomunitat.

Atendre la visita d'una Comissió del Sindicat Agrícola de Rocafort de Queralt, per a una ampliació de crèdit de la mateixa i diferents consultes relatives a l'administració del Sindicat.

Idem id. del Sindicat Agrícola de Santa Agnès de Malenyanes, per a diferents consultes.

Visita a Roda de Vich, preparatòria per constituir en aquella localitat una Cooperativa lletera.

Conferència a Torelló per constituir un Sindicat Agrícola i Caixa Rural a base d'una Cooperativa lletera.

Treballs encaminats a procurar l'exportació directa de vins i avellançes, com a resultat de la Fira de Mostres.

Treballs per a l'estadística aproximada de collites.

Atendre a una comissió dels Sindicats Agrícoles d'Olesa de Montserrat que demana dades i instruccions per construir un celler cooperatiu.

Visita d'una comissió de Tremp, per organitzar una visita en aquella comarca a l'objecte de fundar-hi sindicats.

Expedients de constitució de Sindicats Agrícoles a Torrelàvid, Ripollet i Moyà.

Estudi del plec de condicions i pressupost del celler del Sindicat de Cabra i del compte que presenta el contractista de l'obra, amb motiu d'haver-hi desavinença entre les dues parts, i haver acordat que aquesta Secció exerceixi de tercer en la discòrdia.

Atendre una comissió de Berga que aportà dades i documents del curset celebrat allí temps enrera.

Atendre comissions de Viladecavalls, de Guardiola i de Cabrianes, sobre la possibilitat d'instituir cellers cooperatius en les dites comarques.

LABORATORI

Resum dels treballs efectuats per tot el mes de novembre:

Mostres analitzades: Anticriptogàmics i insectici-

des, 1; Adobs, 37; Vins, misteles i alcohols, 51; Aliments, 2; Varis, 7. — Total de mostres, 98.

Aquests anàlisis comporten: : Determinacions quantitatives, 253; Números i relacions, 84; Exàmens microscòpics, 2; Assaigs qualitius, 5; Certificats i informes, 15.

Per compte dels Serveis tècnics s'han fet dinou anàlisis de vins, que, juntament amb els disset efectuats en el mes anterior, fan trenta sis, pertanyents als Sindicats Agrícoles que varen concórrer a la Fira de Mostres per mediació del Servei d'Acció Social Agrària.

SERVEI DE TERRA CAMPA

Aquest Servei ha elaborat la Memòria donant compte dels resultats obtinguts en els Camps experimentals.

INSTITUT DE MECÀNICA APLICADA AGRÍCOLA

EXPOSICIÓ DE MAQUINÀRIA AGRÍCOLA I CONCURS DE TRACTORS

L'Exposició de maquinària agrícola i Concurs de tractors que se celebrarà a Lleyda del 1.º al 10 d'abril de 1921 senyala el pas més important donat en el camí de la generalització de la maquinària en l'agricultura catalana. Poc s'ha fet, fins ara, per a mostrar a l'agricultor els variadíssims models dels aparells que poden facilitar-li el treball de la terra, posant conjuntament de manifest els diferents tipus perquè pugui escollir-ne per comparació els més adequats a les seves necessitats.

Fins avui l'ús de la màquina agrícola no s'havia intensificat a Catalunya en relació amb l'esperit de progrés del seu poble. Mentre la indústria ha aprofitat els avenços de la ciència creant innombrables instal·lacions modernes, l'agricultura havia quedat mecànicament endarrerida, essent-ne probablement la causa la divisió de la propietat i la variada topografia d'algunes comarques, malgrat abundar també les finques grans i les planes extenses. Mes els primers, són defectes ja superats per la major part de les nacions europees, que tenen igualment moltes d'elles grans regions de configuració irregular i de terra parcel·lada, responen a un estat social i sistema d'explotació en elles tradicional. En els darrers temps la mecànica agrícola té una orientació ben accentuada, que tendeix a completar, i a voltes substituir, els grans models, amb altres — ja nombrosos i variats — que satisfacin les necessitats de les comarques d'agricultura intensiva.

Aquesta tendència encaixa perfectament amb les característiques de l'agricultura nostra, i satisfà els desitjos dels agricultors. Perquè en ço que es refereix a mecànica és de notar en aquests últims anys una fonda transformació; la màquina encara no és als camps amb la generalització deguda, però els agricultors ja la demanen amb insistència. És el present, el moment més oportú perquè una Exposició general de maquinària agrícola, cristal·litzi aquest estat d'opinió fent de la màquina un enginy corrent. Així no és aventurat l'assegurar — i l'activitat i capacitat de treball del poble n'és una prova — que Catalunya, amb la seva extensió de 3,2 milions d'hectàrees, de les quals la immensa majoria són productives i moltes d'elles amb explotacions de tipus avançat, pot constituir un bon mercat, absorbint gran nombre de màquines agrícoles.

Un altre factor promet contribuir a la seva generalització, i és la creixent organització agrària. Diària-

ment es funden nous Sindicats agrícoles i prenen major importància els existents. Les màquines que un agricultor isolat no podria adquirir, el Sindicat pot comprar-les sense esforç, fent-les treballar un nombre de dies crescut que asseguri els avantatges del seu ús. I així es facilita llur difusió fent que es considerin sense falsos prejudicis com el dòcil auxiliar de l'home, del qual prenen els treballs més fatigosos, i un mitjà inestimable de millorament econòmic.

Hem escollit Lleyda com a lloc de celebració de la primera manifestació agrícola que organitzem, sacrificant la major aparositat externa que podria tenir celebrant-la a Barcelona, a la seva més real eficàcia. Lleyda, geogràficament, té condicions per a esdevenir un gran mercat de maquinària agrícola; capital d'una província extensa, amb una rica varietat de conreus i amb finques d'àrea considerable, on la màquina de forta potència és ben indicada, es troba, a més, limitant amb la província d'Osca de 1,5 milions d'hectàrees i amb tota la vessant septentrional de la conca de l'Ebre, resultant el punt de convergència de l'agricultura forçosament extensiva de les grans planes de terres de secà, que és la característica de la zona nord de la regió aragonesa, i l'agricultura intensiva, que en conjunt és la de Catalunya. Lleyda, per tant, pot ésser el centre de sortida de totes les varietats de models que comprèn la indústria de la maquinària agrícola.

La província de Lleyda té, a més de la posició geogràfica de la capital, condicions intrínseques per a escollir-la. Amb una superfície de 1.215.000 hectàrees, de les quals sols 152.000 són improductives, i regables, en canvi, més de 200.000, enclou una gran varietat de conreus i una forta producció agrícola; essent importantíssima i generalment coneguda la producció de cereals, farratges, oli, vi, remolatxa, productes d'horta, arbres fruiters, i altres, totes elles en ràpid desenrotllament. Té creades gran nombre d'indústries derivades de l'agricultura, com són fàbriques de conserves de tomàtocs, pebrots i fruites, fàbriques sucreres, indústries de productes derivats de la llet, com formatges i mantegues, etc., que augmenten i es ramifiquen cada dia. Són també importants les explotacions forestals, de gran extensió en les muntanyes del Pirineu, i les explotacions ramaderes que reuneixen més de 400.000 caps de bestiar.

L'agricultura de les comarques lleidatanes es troba en un moment de viva transformació, estant destinades a ésser per la seva fertilitat i condicions agronòmiques d'una considerable riquesa. N'és una prova convincent el gran nombre de nous ferrocarrils projectats que la creuran en totes direccions. Segons el projecte oficial del 27 de març de 1908, interessaran la província de Lleyda sis ferrocarrils secundaris i quatre estratègics, havent ja emprès la Mancomunitat la construcció de dos dels primers. Junt amb els actuals — per als quals s'està edificant una gran estació que la intensificació del comerç agrícola fa necessària, i que la posen en comunicació amb Barcelona, Saragossa, Tarragona i Reus — formaran una tupida xarxa que assegurarà la fàcil sortida dels productes agrícoles. Cal afegir encara a les vies fèrries esmentades la transpirença internacional del Noguera-Pallaresa, en construcció, que posarà Lleyda en comunicació directa amb França. I és endebedes fer remarcar el paral·lelisme existent entre la transformació intensiva i modernitzada de l'agricultura i el consum cada vegada creixent de maquinària, més encara en un lloc com Lleyda destinat a ésser, per la seva situació geogràfica, un vertader centre de comerç agrícola.

L'Institut de Mecànica aplicada agrícola inicia la seva tasca amb l'Exposició i Concurs de Lleyda que, per les raons esmentades, i les ofertes de col·laboració rebudes, promet tenir una cabdal importància. No vol que sigui una manifestació isolada, sinó el començament

d'una campanya contínua de difusió de la maquinària agrícola. Per aconseguir-ho es proposa invitar les cases constructors que hagin presentat models de màquines, particularment interessants a diferents comarques catalanes, a fer en elles exhibicions i demostracions parcials, amb la cooperació dels elements tècnics de l'Institut, amb la qual cosa quedarà considerablement amplificada l'acció eficaç de la manifestació central de Lleyda, donant-se un pas decisiu en la generalització de la màquina en la nostra agricultura.

REGLAMENT

1. S'admetran a l'Exposició i al Concurs, totes les màquines agrícoles i de les indústries directament derivades de l'agricultura, que ho hagin sol·licitat en el termini d'admissió.
Podran també pendre-hi part els industrials de combustibles, lubricants i tots els elements accessoris que puguin emprar-se en les màquines agrícoles.
2. La inauguració de l'Exposició de Maquinària agrícola i del Concurs de Tractors, s'efectuarà el dia 1.º d'abril de 1921, verificant-se la clausura el dia 10 del mateix mes.
3. La Comissió organitzadora disposarà en el local on es celebri l'Exposició locals oberts, que es distribuïran, segons les demandes, entre les cases concurrents. La disposició interior i arranament de l'espai assignat a cada entitat es deixa a càrrec i a gust de la mateixa. La Comissió organitzadora, però, es cuidarà de col·locar les màquines de les cases que així ho sol·licitin.
4. Les cases concurrents que desitgin muntar un stand individual, tindran a la seva disposició tot l'espai que necessitin, donant la Comissió organitzadora totes les facilitats possibles perquè resultin nombroses aquestes instal·lacions.
5. Les cases que desitgin concórrer a l'Exposició o al Concurs, hauran de comunicar-ho abans del dia 15 de febrer a la Comissió organitzadora — Urgell, 187, Barcelona — indicant el nombre de màquines que presenten, i l'extensió superficial coberta i sense cobrir, que necessiten.
6. Totes les cases concurrents a l'Exposició o Concurs tindran dret a rebre una prima d'indemnització en relació amb l'esforç i despeses fetes.
7. A més de les primes d'indemnització el Jurat concedirà premis especials a les cases concurrents que, per la importància de la instal·lació o de les proves, en cregui mereixedores.
8. L'entitat organitzadora posa a la disposició del Jurat la quantitat de 15.000 pessetes, de les quals un mínim de 8.000 pessetes es destinarà a les primes d'indemnització, i les altres 7.000 pessetes podran servir, a judici del Jurat, per augmentar la primera quantitat, per a primes especials, o per a contribuir a l'adquisició de màquines presentades.
9. Nombroses entitats oficials i Societats agrícoles importants de Catalunya han fet l'ofertament de primes per a les màquines de l'Exposició i Concurs que compleixin determinades condicions, les quals es deixen a elecció de les mateixes, i seran posades en coneixement de les cases concurrents amb la deguda anterioritat.
10. Les despeses de transport de les màquines, personal, combustible, etc., aniran a càrrec de les entitats concurrents.
11. El Ministeri d'Hisenda ha concedit l'exempció del pagament de drets de Duana a les màquines estrangeres que entrin a Espanya amb l'objecte de pendre part a l'Exposició i Concurs.
12. Cuida de l'organització de l'Exposició i Concurs, l'Institut de Mecànica aplicada agrícola, el qual

porta la Direcció tècnica, i una Comissió organitzadora. La Mancomunitat de Catalunya nomenarà abans de la data de la inauguració les persones que constituïran el Jurat.

13. El Jurat, completament autònom, regirà tècnicament el Certamen, donant fe de les constatacions fetes, estudiant la valor de les instal·lacions i distribuïnt les primes especials que cregui justes; però no podrà establir categories de qualitat ni ordre de prelatió entre cap mena de màquines.

14. Coincidint amb la data d'inauguració es publicarà un Catàleg general de les màquines presentades a l'Exposició i Concurs per a servir de guia als que la visitin.

15. El Jurat s'encarregarà de donar publicitat en els diaris i periòdics especials, als resultats del Concurs, susceptibles de comparació, i a les novetats i instal·lacions interessants de l'Exposició, recopilant a més aquesta informació en un opuscle dedicat exclusivament a aquestes manifestacions agrícoles.

16. En el Concurs els tractors es distribuïran en grups en la forma corrent, tenint en compte el procediment de tracció, la disposició i tipus dels útils de treball, i la potència.

17. Encara que s'admetran les màquines motores que es presentin, tot i apartant-se de la tendència del Concurs, com, per exemple, els mecanismes de tracció funicular i els grans tractors, es recomana, però, a les cases la presentació de tractors directes de mitjana i petita potència, més adequats a les condicions del nostre conreu.

18. Els tractors hauran de realitzar un treball en rostoll de cereals d'una profunditat mínima de 20 centímetres i una durada de quatre hores, i proves dinamomètriques, procurant en aquestes últimes desglossar el factor tractor del factor arada.

19. A més de les proves normals els tractors podran realitzar proves facultatives: de profunditat major, de duració, de creuament en terres ja treballades, treballs superficials amb arades, cultivadors, rascles, etc.; les quals determinarà el Jurat si creu que els tractors són adequats a elles, d'acord amb els representants de les cases concurrents.

20. Els tractors especials per a conreus de vinya olivera o horta treballaran en parcel·les d'aquests conreus, podent prescindir dels treballs abans esmentats, si els seus mecanismes no hi són adaptats.

21. Si el nombre de tractors adaptats a aquests treballs és suficient, es reservaran un o alguns dies exclusivament destinats als conreus especials esmentats.

22. S'assignarà a cada tractor per a les proves oficials una parcel·la de la següent extensió: màquines fins a 12 HP. de potència, una hectàrea; de 13 a 30 HP., dues hectàrees; majors de 30 HP., quatre hectàrees. A més es procurarà deixar terreny a les cases que vulguin organitzar demostracions particulars, alguns dels dies del Concurs.

23. Cada dia es treballarà en un grup de parcel·les prèviament establert per la sort, de manera que les màquines en funcionament no quedin allunyades les unes de les altres. Les parcel·les es sortejaran a presència dels representants de les cases constructors.

24. Les cases concurrents presentaran, junt amb els tractors, els arres i accessoris que creguin més apropiats als treballs demanats o als que vulguin realitzar.

25. Els individus del Jurat, amb els corresponents aparells de medició prèviament comprovats, faran les seves constatacions a presència dels delegats de les cases concurrents.

26. Una part de cada parcel·la serà treballada amb una arada ordinària, amb tracció animal, com a dada comparativa dinamomètrica i cultural. Aquesta prova podrà ésser controlada pel personal de la casa corresponent.

27. En les parcel·les en les quals treballin els tractors, es farà un anàlisi de la terra, determinant les seves característiques agrològiques, com a dada auxiliar en la interpretació dels resultats.

28. Els delegats de les cases concurrents facilitaran totes les constatacions mecàniques que vulguin efectuar els tècnics del Jurat, abans, durant i després de les proves, i que no afectin al funcionament del motor.

29. Es precintaran els dipòsits dels tractors abans de començar les proves, mesurant una vegada finides la quantitat de combustible gastat.

30. Els tractors podran usar el combustible que creguin més adequat al bon funcionament o reducció de les despeses de consum del seu motor, amb l'única condició d'ésser un combustible de fàcil trobar en el mercat espanyol.

31. Abans de començar les proves, les cases constructores faran una declaració referent al combustible usat, especificant les seves característiques, així com

també el preu, quedant el Jurat autoritzat per a comprovar aquesta declaració.

32. Els delegats de les cases constructores seran proveïts d'un braçal, i així mateix els individus de la Comissió organitzadora, Jurat i adjunts tècnics, podent solament intervenir en les proves les persones així senyalades.

33. Durant els dies en què no treballin en els camps d'experiència els tractors estaran exposats, com la resta de la maquinària agrícola.

34. L'Entitat organitzadora no es fa responsable dels desperfectes que en el transport, exposició i proves puguin sofrir les màquines, com tampoc dels accidents del personal encarregat de les mateixes.

35. Tota reclamació deu ésser feta en un termini de quaranta vuit hores, a comptar des del moment de la suposada infracció.

36. Tota entitat o persona concurrent, pel fet d'ésser-ho, s'entén que accepta les condicions del present Reglament.

OBRES HIDRÀULIQUES I DE SANEJAMENT

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Vistes les peticions presentades al Segon Concurs d'Auxilis amb destinació al Foment d'Obres Hidràuliques, el Consell, de conformitat amb el dictamen de la Secció segona del Departament d'Administració, visat pel Conseller-ponent del Servei, adoptà els següents acords:

1.ª Es declaren admissibles en principi les peticions presentades per l'Ajuntament de Ribarroja d'Ebre i pel Sindicat Central de les Comunitats de Regants de Santa Maria i Sant Esteve de Palautordera, trametent-se al senyor Enginyer Cap dels Serveis hidràulics per a la formació de l'avantprojecte i pressupost que estableix la Base 4.ª de l'esmentat Concurs, mitjançant el pagament per les dites Entitats de les dietes i despeses de recorregut dels facultatius que hi destini l'esmentat Enginyer.

2.ª Es declaren inadmissibles les restants peticions, presentades per D. Josep Santan, veí de Tiana, la Junta Administrativa de les aigües del rec del Vendrell, D. Josep Planas i Salats, veí de Sant Mateu de Bages, i D. Miquel Ibern i Ferrés, veí de Barcelona.

3.ª S'encarrega al Prof. Rvnd. Dr. En Marian Faura i Sans, que mitjançant el pagament de les dietes i despeses de recorregut, i quan ho cregui oportú, es serveixi estudiar la recerca d'aigües per a augmentar el cabal que posseeix la referida Junta Administrativa del rec del Vendrell.

(Sessió del dia 11 de desembre de 1920.)

De conformitat amb el que proposava la Secció segona del Departament d'Administració, mitjançant raonat dictamen, amb el vist i conforme del Conseller-po-

nent del Servei, fer un recull d'iniciatives per a la construcció d'obres destinades a nous regadius o ampliació dels existents, defensa dels corrents d'aigua i regularització i endegament de rius, per tal de cooperar a la formació dels oportuns projectes, cas de no trobar-se estudiats, fer seguir els tràmits principals de l'expedient, recaptar l'auxili de l'Estat i oferir l'avenç de quantitats, adés per mitjà de la Caixa de Crèdit Comunal, adés concedint subvencions mitjançant concurs, acudint al romanent de les quantitats procedents del darrer emprèstit de la Mancomunitat, destinades a Obres hidràuliques, i assabentar d'aquest acord els Ajuntaments, Associacions científiques, agrícoles i d'altres rams, difundint-lo el més ampliamment possible.

— De conformitat amb un altre dictamen de la mateixa Secció, visat també pel Conseller-ponent, acordà el Consell assabentar, per tots els mitjans de divulgació que es creguin oportuns, als Ajuntaments de Catalunya, dels auxilis proporcionats per l'Estat per a l'establiment d'aigües potables a les poblacions, segons el R. D. de 27 de març de 1914, modificat pel de 28 de juliol darrer, invitant-los a què, de pretendre els dits auxilis, acudeixin a aquesta Mancomunitat, si ho creuen oportú, dintre el termini més breu possible, perquè pugui disposar la formació del projecte de les obres, si aquesta tasca no ha d'empendre-la la Direcció general d'Obres públiques del Ministeri de Foment, a l'ensems que la més adequada tramitació de l'expedient, així com, si és pertinent la pràctica dels treballs de perforacions artesianes i sondeigs, podent demés els Municipis acudir per a bestreure les quantitats que han d'anar a càrrec seu, a la Caixa de Crèdit Comunal.

(Sessió del dia 30 de desembre de 1920.)

TELÈFONS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Designar el senyor degà de l'il·lustre Col·legi d'Advocats perquè representi la Mancomunitat de Catalunya en l'apel·lació interposada davant d'aquesta Audiència territorial respecte de la sentència recaiguda en el Jutjat de Lleyda en el judici de major quantia seguit per D. Pius Coll i Soldevila contra la Mancomunitat, en demanda d'indemnització de perjudicis per una servitud.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

TREBALLS EN CURS I OBRES ACABADES

Queden acabades les línies d'Hostalrich-Girona, Colomès-Camallera, Borredà-Palmerola, Camprodon-Molló, i Camarasa-Sant Llorenç de Mongay.

El dia 8 es va inaugurar el servei a Camallera, i el dia 11 a Palmerola, i el 19 el de Llanàs, Vilallonga, Setcases i Molló.

Es continuen els treballs en la línia Calaf-Pons.

Es comencen els treballs en la línia Cervera-Granyena de Cervera.

Es reparen averies generals ocasionades per la neu.

El dia 26 es va inaugurar el servei a Algerri.

FERROCARRILS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per enterat del projecte de pressupost parcial presentat per la Secció de Ferrocarrils, disposant que passés a la Ponència d'Hisenda, perquè ho tingui present en la formació i estructura del Pressupost general.

(Sessió del dia 11 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

TREBALLS EN CURS I OBRES ACABADES

REUS-MONTRIOIG

S'acaba el perfil longitudinal i transversal i la cubiació i moviment de terres; es treballa en l'obtenció de parcel·lari, segons les dades preses, en la variant Riudoms-Viñols-Montbrió.

Queda resolt el referent a l'emplaçament de les distintes estacions.

TARRAGONA-PONS

Són acabats els treballs de camp per obtenir el par-

cel·lari del terreny ocupat per l'estació de Tarragona i comencen a desenrotllar-se les dades preses.

Es renova el replanteig de la traça i presa de dades complementàries.

Es remetien tres fulles acabades del plànol topogràfic, contenint: dues d'elles, plànol detall E. 1:1000 de Cervera; i l'altre, plànol general des de la sortida de Cervera fins a Tarroja.

TÀRREGA-BALAGUER

Queda resolt ço que es refereix a l'emplaçament de les distintes estacions.

S'estudia la traça en el plànol topogràfic ja obtingut per la nova entrada a Tàrrega.

LLEYDA-FRAGA

S'acaba la Memòria relativa al sondeig fet a Alcarraç i altres dades referents al pas del Segre.

Es desenrotllen les dades preses al camp per obtenir el plànol topogràfic.

CARRETERES, CAMINS I PONTS

CONSTRUCCIONS

Acords del Consell Permanent

Designar els senyors Diputats que hauran d'assistir a les subhastes detallades a continuació:

D. Josep Grañé per a assistir a la de les obres de construcció del camí veïnal de Viver a Navàs, que es celebrarà el propïent dia 18, a les onze del matí.

— Adjudicar definitivament a D. Angel Vilà les obres

de construcció del tros tercer del camí veïnal de Mura a la carretera d'Esparraguera a Manresa per Rocafort, Pont de Vilumara i Sant Vicens de Castellet i pont sobre el Llobregat a Sant Vicens, per la quantitat de 304,785 pessetes.

— Aprovar l'expedient formulat per la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a la revisió de preus del contracte de les obres de construcció del camí veïnal d'Almatret a Maials, tros segon.

Aprovar la certificació addicional única que figura

en el susdit expedient, pel seu import total de 875'10 pessetes, del qual correspon a l'Estat abonar el 62'40 per 100, o sien 546'06 pessetes, i a la Mancomunitat la resta de 329'04 pessetes.

Trametre a l'Estat per al seu examen i resolució un original de l'expedient complet i dues còpies, junt amb un original de la certificació addicional.

— Aprovar l'expedient formulat per la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a la revisió de preus del contracte de les obres de construcció del camí veïnal de Masalcoreig a la carretera de Seròs.

Aprovar la certificació addicional única que figura en el susdit expedient, pel seu import total de 1.438'89 pessetes, del qual correspon a l'Estat abonar el 61'548 per 100, equivalent a 919'23 pessetes, i la resta de 519'65 pessetes a càrrec de la Mancomunitat.

Trametre a l'Estat per al seu examen i resolució un original de l'expedient complet i dues còpies d'ell, junt amb un original de la certificació addicional.

— Designar al senyor Diputat D. Miquel Roger per a assistir a la inspecció i, si s'escau, a la recepció de les obres de nova construcció del camí de Fontanilles a la carretera de Vilademat a Palafrugell.

— Lliurar la quantitat de 139'06 pessetes, romanent que resulta a favor del contractista de les obres de construcció del camí veïnal de Torrebesses a la carretera de Lleyda a Flix, després de descomptada de la fiança la penya que se li imposà per incompliment de les condicions prescrites en el plec de la seva contracta.

— Acceptar la Societat General de Crèdit com a fiadora del compliment del contracte de les obres del pont sobre el riu Llobregat en la carretera de Santa Creu de Calafell a Viladecans.

Comunicar el precedent acord a la Societat Anònima Pavimentos y Construcciones adjudicatària de les dites obres, fent-li avinent que ha de lliurar tot seguit a la Mancomunitat el document on la dita entitat bancària formulí la fiança d'acord amb la condició 2.ª del plec de les particulars i econòmiques.

— Aprovar la liquidació de les obres de construcció del pont sobre el riu Gurri en el quilòmetre 1 de la carretera de Vich al confí amb Girona en direcció a Sant Hilari, la qual indica la quantitat de 35.523'76 pessetes com import líquid de les obres executades pel contractista, i una economia de 261,24 pessetes.

(Sessió del dia 10 de desembre de 1920.)

Lliurar a favor de D. Francesc Ara, representant de la societat Cooperativa de Trabajo Nueva Constructora, preufetaire de les obres de construcció del camí veïnal de Castellbisbal per l'estació del ferrocarril a Martorell, les següents quantitats: 949'79 pessetes, 972'44 pessetes i 533'16 pessetes, import del 25 per 100 del total de les certificacions n.ºs. 1, 2 i 3, corresponents als mesos d'abril, maig i juny d'enguany, que ha de satisfer l'Estat, i que en virtut de l'acord del Consell Permanent de data 16 de setembre últim farà efectiva la Mancomunitat reintegrant-se'n oportunament, d'acord amb la subvenció atorgada per l'Estat.

— Pendre esment dels acords del Municipi de Solsona, la part dispositiva dels quals, traduïts literalment, diuen:

1.ª Es deixa al criteri de la Direcció tècnica d'Obres públiques de la Mancomunitat de Catalunya el replanteig definitiu de la carretera de Solsona a Sant Llorenç dels Morunys, tros de Solsona a Santa Maria de Lladurs, especialment en el que fa referència a la Costa del Bou, comproment-se i obligant-se el Municipi a complir i respectar la decisió tècnica abans dita.

2.ª El Municipi s'obliga a posar a disposició de la Mancomunitat els terrenys que s'han d'ocupar amb la construcció de la repetida carretera, tan prompte

sigui comunicat a l'Alcaldia el replanteig definitiu que la Direcció d'Obres públiques de la Mancomunitat haurà fet tenint en compte les necessitats i conveniències generals.

3.ª Que es procedeixi a l'expropiació dels terrenys els propietaris dels quals no vulguin cedir-los voluntàriament a dit efecte.

Fer avinent al Municipi de Solsona que de no complir-se en totes ses parts els compromisos que per virtut dels acords transcrits ha contret, se'l faria responsable i vindria obligat a indemnitzar els perjudicats que amb aital motiu s'ocasionessin.

Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a procedir a la presa de les dades necessàries i verificar el replanteig definitiu dels traçats, a fi que l'Ajuntament de Solsona deixi expedits per a la seva ocupació els terrenys necessaris per a la construcció de la carretera.

Aixecar l'ordre de suspensió dels treballs de construcció de la repetida carretera, i comunicar-ho així al contractista a fi que en doni començament.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts perquè porti a cap una enquesta relativa als acords que tenien en vigor les Diputacions de Barcelona i Girona (úniques que han traspassat a la Mancomunitat contractes en curs per a la construcció de camins) per als casos de reclamacions d'interessos amb motiu d'ajornament en els pagaments dels importis de les certificacions d'obres o del romanent de la liquidació o bé en la presentació d'aquesta, passat un determinat termini, quin hauria d'ésser aquest termini, i quins casos particulars s'han resolt fins el present, aportant tota classe de dades al Consell perquè aquest pugui pendre els acords que cregui més convenients en la resolució de les instàncies que a aquest efecte es presenten.

— Aprovar el projecte revisat del camí veïnal de Sant Celoni a Olzinelles, modificat en virtut de les prescripcions de la R. O. de 23 de febrer de 1918, i revisat d'acord amb ço que disposà la Jefatura d'Obres públiques de la província el 27 de juny pròpassat, resultant un augment de 103.840'21 pessetes sobre el pressupost primitiu que era de 89.088'75 pessetes, o sigui un pressupost nou de 192.928'96 pessetes.

— Comunicar a l'Alcaldia de Fontrubí que no és pertany d'accedir a la seva petició de què la Mancomunitat contribuïxi a les despeses motivades per la construcció d'un quilòmetre de carretera i un clavegueró en la de Guardiola a La Massana per no figurar aquest camí en cap relació de preferents del Pla de la Mancomunitat i ésser un tros del camí veïnal presentat al IV Concurs de subvencions, anomenat «De la carretera d'Igualada a Sitges a la de Vilafranca a La Llacuna per Santa Maria i La Massana».

— Adreçar un ofici a la família del difunt contractista de les obres de construcció de Navarcles a la carretera de Basella a Manresa per Sampedor i Pont de Cabrianes, a fi de saber a qui correspon com hereu o apoderat d'aquest, atorgar la conformitat a les actes de descomposició de preus del projecte i fixació dels preus elementals i unitaris revisats, expedient sol·licitat per l'avui difunt contractista, D. Enric Guixà i Estela.

— Deixar aprovat el pressupost reformat i addicional formulat per a l'acabament de la construcció de voreres a la travessia de Sentfores (La Guixa) del camí de Vich a la carretera de Moyà a Calaf, pel seu import de 24.022 pessetes, o sigui un addicional de 7.362'62 pessetes; disposant el lliurament dels pressupostos parcials de 1.824'35 pessetes i 1.926 pessetes, per la construcció de 115 i 110 metres lineals de vorera en la dita travessia, respectivament.

— Designar el senyor Diputat D. Ramon d'Abadal i Vinyals per a assistir a la inspecció i, si s'escau, a la re-

cepció definitiva de les obres compreses des del pontó del Torrent de Les Valls fins al tros primer de la carretera de Folgaroles a Vilanova de Sau.

— Deixar aprovat el projecte reformat del camí veïnal d'Oix a Castellfollit de La Roca, pel seu pressupost de contracte de 282,581'40 pessetes ascendint el cost total a 229,166'40 pessetes, o sigui un augment de 98,607'54 pessetes sobre el primitiu. La subvenció que ha de percebre de l'Estat és de 207,351'01 pessetes.

— Aprovar l'acte de recepció parcial i última del proveïment de pedra partida per a la conservació del ferm, invertida en parcel·les i passeigs dels quilòmetres 7 a 15, únics que es trobaven pendents de recepció, de la carretera d'Esparraguera a Manresa.

(Sessió del dia 21 de desembre de 1920.)

Concedir una pròrroga de sis mesos a D. Jaume Talló per a enllestir els treballs de construcció del camí veïnal d'Espoya a la carretera d'Igualada a Sitges, fent-li avinent, però, que si dins aquest terme no fineix les obres, se li aplicaran les sancions prescrites en el Plec de condicions particulars i econòmiques.

— Aprovar el projecte revisat del camí veïnal de Molins de Rey a Vallvidrera, tros primer, de Molins de Rey a Santa Creu, pel seu pressupost de contracte de 754,376'99 pessetes, o sigui un augment de 160'38 per 100 sobre el primitiu, que era de 289,734'59 pessetes.

— Adjudicar a D. Feliu Casas la subhasta dels treballs de proveïment de pedra partida per a la conservació del ferm de la carretera de Collsuspina a Santa Maria de Seva i de Collsuspina al límit de Girona en direcció a Viladrau, per la quantitat de 68,980 pessetes.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1920.)

Acordà el Consell:

Pendre esment del projecte de pressupost de la Secció d'Obres públiques per al vinent exercici, i disposà que passés a la Ponència d'Hisenda, perquè el tingui en compte en l'estructuració del Pressupost general de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 30 de desembre de 1920.)

REPARACIÓ I CONSERVACIÓ

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Comunicar a l'Ajuntament d'Argensola que no pertany accedir a la seva petició de què la Mancomunitat ingressi en la caixa d'aquell municipi la quantitat de 23'50 pessetes, romanent de la subvenció concedida per aquesta Corporació per a l'arranjament del camí carreter d'Argensola a la carretera de Madrid a França, per quant, si bé s'obtingués aquesta economia, la subvenció, segons les Bases que regiren el Concurs, variava entre 50 i 150 pessetes, i el tipus de 150 pessetes que s'assignà a Argensola era com a màxim.

— Ordenar al Pagador segon de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, que percebi l'import de les certificacions que es lliurin a favor de D. Pere Blanch, pels treballs que executi en el camí de Pont de Molins a Les Escaules, fent avinent al contractista que les responsabilitats ulteriors a la remesa de quantitats al Pagador són a càrrec seu.

— Comunicar a l'Ajuntament d'Avinyonet que la Mancomunitat facilitarà els quaranta plàtans i vint acàcies que sol·licita per a plantar-los en els quilòmetres 1 i 2 del camí de la carretera de Besalú a Roses a Vila-ritg, si prèviament a la seva remesa, el Municipi s'en-carrega d'obrir els sots que calen, en la forma i lloc que

li assenyalarà el capatàs que cura de la conservació d'aquella via.

— Concedir al preufetaire D. Vicens Forcada, una pròrroga de sis mesos per a enllestir els treballs de nova construcció del camí veïnal de Palau Sabardera a la carretera de Besalú a Roses.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració els treballs que a continuació es detallen, deixant aprovats els corresponents pressupostos que hauran d'ésser lliurats:

La inversió i consolidació de pedra partida per a la conservació del ferm dels hectòmetres 6 a 10 del quilòmetre 11 de la carretera de Vilafranca al límit de la província en direcció a Aguiló i branca a Torrelles de Foix, pel seu import de 1,974'36 pessetes.

La inversió i consolidació de pedra partida per a la conservació de la mateixa carretera, hectòmetres 1 a 5 del quilòmetre 11, pel seu import de 1,991'27 pessetes; i hectòmetres 8 a 10 del quilòmetre 10, pel seu import de 1,471'25 pessetes.

La inversió i consolidació de pedra partida per a la conservació del ferm dels hectòmetres 1 a 5 del quilòmetre 3 del camí veïnal de la carretera de Tarragona a Barcelona a Corbera de Llobregat, pel seu import de 1,848'96 pessetes.

La inversió i consolidació de pedra partida per a la conservació de la mateixa via, hectòmetres 6 a 10 del quilòmetre 3, pel seu import de 1,840'40 pessetes; hectòmetres 1 a 5 del quilòmetre 4, pel seu import de 1,835'05 pessetes; i hectòmetres 6 a 10 del mateix quilòmetre, pel seu import de 1,826'49 pessetes.

La inversió i consolidació de pedra partida per a la conservació del ferm de la carretera de Vilafranca al límit de la província en direcció a Aguiló, hectòmetres 5 a 8 del quilòmetre 10, pel seu import de 1,963'45 pessetes; i hectòmetres 1 a 4 del mateix quilòmetre, pel seu import de 1,867'15 pessetes.

L'adquisició i inversió de pedra partida per a l'arranjament del ferm dels hectòmetres 1 a 6 del quilòmetre 9 del camí veïnal de la carretera de Tarragona a Barcelona a la de Barcelona a Santa Creu de Calafell per Sant Boy de Llobregat, pel seu import de 1,990'20 pessetes.

La inversió i consolidació de pedra partida per a l'arranjament del ferm dels hectòmetres 6 a 10 del quilòmetre 15 de la carretera de Sant Sadurn de Noya a Sentmenat, pel seu import de 1,984'85 pessetes.

La inversió i consolidació de pedra partida per a l'arranjament del ferm dels hectòmetres 1 a 10 del quilòmetre 2 de la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs, pel seu import de 1,990'80 pessetes.

La inversió i consolidació de pedra partida per a l'arranjament dels hectòmetres 9 i 10 del quilòmetre 10 i 1 a 4 del quilòmetre 11 de la carretera de Santa Bàrbara a La Cènia, pel seu import de 1,999'61 pessetes.

La inversió i consolidació de pedra partida per a l'arranjament de la mateixa via, hectòmetres 4 a 9 del quilòmetre 16, pel seu import de 1,999'08 pessetes.

L'adquisició de pedra partida per a l'arranjament del camí veïnal de Manresa a Sampedor, pel seu import de 1,942 pessetes.

Les obres d'arranjament del camí de Sant Privat de Bas a la carretera de Santa Coloma a Sant Joan, pel seu import de 100 pessetes.

— Designar els senyors Diputats següents:

D. Josep Grañé, per a assistir a la del proveïment de pedra en el camí de Mongat a Tiana, que es celebrarà el dia 18, a dos quarts de dotze del matí.

El mateix Sr. Grañé, per a assistir a la del proveïment de pedra en la carretera de Vilafranca al límit de la província en direcció a Aguiló i de Vilafranca a Guardiola, que ha de celebrar-se el dia 20, a les onze del matí.

També el Sr. Grañé, per a assistir a la del proveïment de pedra en la carretera de Sant Boy de Llobregat a La Llacuna, que tindrà lloc el mateix dia 20, a dos quarts de dotze.

Igualment el Sr. Grañé, per a assistir a la del proveïment de pedra en el camí de Sant Joan de Mediona a Sant Pere Sacarrera, que es celebrarà també el dia 20, a les dotze del matí.

D. Joan M. Roma, per a assistir a la del proveïment de pedra en el camí de Sant Quirze de Besora a Vidrà, que ha de tenir lloc el vinent dia 22, a dos quarts de dotze del matí.

El mateix Sr. Roma, per a assistir a la del proveïment de pedra en el camí de Sant Bartomeu del Grau per Gurb a Vich, tros segon, que es celebrarà també el dia 22, a les onze del matí.

També el Sr. Roma, per a assistir a la del proveïment de pedra en la carretera de Caldes de Montbuy a Sant Celoni, a celebrar igualment el dia 22, a les dotze del matí.

Comunicar a l'Ajuntament d'Alp, que ha sol·licitat de la Mancomunitat que accepti el traspàs, als efectes de la seva conservació, de diverses vies, que no pertany accedir-hi, pels següents motius:

Quant a l'antic camí de Ribes a Puigcerdà, per estar substituït per la carretera d'igual denominació, la conservació de la qual depèn de l'Estat; quant als camins d'Alp a Escadarch, d'Alp a la carretera de Ribes i d'Alp a Sanabastre, per no ésser inclosos en el pla general de vies de comunicació aprovat per l'Assemblea; i finalment, quant als camins d'Alp a Das i d'Alp a Prats, per no reunir les condicions de vialitat i establiment requerides amb caràcter general per als camins veïnals que construeix la Mancomunitat, ço que obligaria a rectificar i millorar les obres d'explanació, assignant als camins una amplada mínima de 5 metres en tota la seva longitud, construir i desguassar, mitjançant les obres de fàbrica necessàries, les vores als indrets on calgui, etc.

— Aprovar la liquidació i fulla de dades de les obres de reparació del pont de Vernet sobre el riu Segre, de la qual resulta un romanent de 2.440'15 pessetes, a favor de l'Administració.

Ordenar a la Secció d'Intervenció que s'incauti de l'import de la fiança, que ascendeix a 1.152'12 pessetes.

I la resta que resulta encara a favor de l'Administració, que és de 1.287'05 pessetes, serà descomptada en son dia de l'import de la certificació addicional que amb motiu de la revisió de preus que té sol·licitada el contractista procedeix lliurar-li.

— No pertany de desviar per compte de la Mancomunitat les aigües provinents de l'explanació de la travessia de la carretera de Sant Llorenç Savall a Llinàs que desguassen al carrer de Sagrera, tal com sol·licita l'Ajuntament de Sant Feliu de Codines.

Comunicar a aquest Municipi que per a minvar els perjudicis que s'ocasionen als veïns i en interès de la carretera, la Mancomunitat està disposada a construir el tram de revestiment de rasa que manca executar entre el carrer de La Sagrera i el riu Tura, podent així desguassar les aigües que provenen de la part alta del sudit carrer, mitjançant que el Municipi construisi pel seu compte el pas per a peatons davant una casa situada a la referida travessia que quedaria isolada amb l'execució de les dites obres.

Comunicar així mateix al Municipi interessat que, si malgrat el que anteriorment s'indica, desitja desviar la totalitat de les aigües que corren carrer avall de La Sagrera, no hi ha inconvenient per part de la Mancomunitat en autoritzar-lo perquè verifiqui les obres necessàries, inutilitzant l'escorredor oblic existent en l'encreuament de la travessia i aquell carrer, sempre que siguin a càrrec seu i construeixi un nou escorredor

d'unió de rasa de banda i banda del repetit carrer, paral·lela a la travessia de la carretera, en el qual cas caldria del més a més enfondir el tram de rasa que actualment ja està revestida, subjectant-se sempre en aquestes obres a les instruccions que li serien donades per la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts.

Autoritzar aquesta Secció per a procedir al que s'escaigui, de conformitat amb els acords precedents.

— Tenint en compte els antecedents del concurs celebrat per a la concessió i distribució de subvencions amb destinació a l'arranjament i millora de camins rurals existents a la província de Lleyda, i examinada detingudament la documentació que els Municipis acompanyaren a llurs sol·licituds, el Consell, vist l'acord de 1.º de juliol darrer, i de conformitat amb el dictamen de la Secció segona del Departament d'administració, adoptà els següents acords:

1.º Aprovar les ordres donades per la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts d'empendre l'arranjament dels camins d'Estach a Mency i Escós i els de Castellserà, entenent-se que dels camins d'aquest poble sols s'apariaran durant el present any econòmic, els de Castellserà al Rellevo i a Penelles.

2.º Assenyalar com a ordre de preferència entre els camins a aparar en el que resta del present any econòmic, després de finits els treballs avui en execució, el següent:

a) *Partits de Lleyda, Les Borges, Balaguer i Cervera.* Castellserà al Rellevo, Castellserà a Penelles, Penelles a la carretera de Balaguer a Tàrrega, Tartaren a Os de Balaguer, Coll del Rat (Tudela) a la carretera de Lleyda a Puigcerdà, i els camins d'Almatret i Freixanet.

b) *Partits de Seu d'Urgell, Solsona, Tremp, Sort i Viella:* Solsona a Pinós, Bromasades a Viella i Perles a Reixech, Alinyà a la carretera de Lleyda a Puigcerdà, camins dels termes d'Oden, de Mur, Espot i Arrós i Vila i Alós a Vilanova i Vilanova a Masies Lletó.

— Lliurar la quantitat de 14.000 pessetes per a atendre les despeses que es van ocasionar durant el mes passat en les obres de reparació del pont de Vernet sobre el riu Segre, amb l'obligació de justificar-ne oportunament la inversió.

Lliurar la quantitat de 9.000 pessetes per a atendre les mateixes despeses durant el mes que som, amb obligació de justificar com s'inverteixi.

Lliurar la quantitat de 1.900 pessetes per a atendre les despeses que ocasionarà la continuació dels treballs de reparació del camí de bast de la Curva d'Agulló per Ager, Corsà i Serra del Montsech a la Vall del Ribagorçana.

(Sessió del dia 10 de desembre de 1920.)

Lliurar a favor del Pagador primer de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, de la quantitat de 4.936'45 pessetes, que amb les 93'55 pessetes que romanen dels lliuraments precedents, acordats pel Consell Permanent, fan un total de 5.000 pessetes, import de les despeses que es calcula s'ocasionaran durant el mes que som amb la continuació de les obres del proveïment de pedra partida en els treballs que s'estan realitzant en la carretera de Montesquiu a Berga, quilòmetres 7 a 15.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració el proveïment de 1.400 metres cúbics de pedra partida per a la conservació del ferm del camí de Mongat a Tiana, o bé, cas que ho cregui més convenient, per a procedir a la revisió de preus del projecte, a fi de facilitar la concurrència de licitadors a una nova subhasta.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració els treballs de proveïment de pedra partida per a recreixer

L'afermat del camí veïnal de Sant Climent de Llobregat a la carretera de Barcelona a Santa Creu de Calafell a Viladecans, per un import de 16.618'83 pessetes; deixant aprovat aquest pressupost i disposant que sigui descomptada la susdita quantitat de la liquidació que en son dia es formulà, car les obres s'efectuaran amb càrrec a la contracta.

— Concedir a la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts autorització per a realitzar pel sistema d'administració els treballs que a continuació es detallen, en virtut d'haver restat desertes les dues subhastes reglamentàries que s'han celebrat per a llur adjudicació, així com per revisar, si ho cregués més convenient, els preus dels projectes a fi de facilitar la concurrència de licitadors en una nova subhasta:

Retornar a D. Josep Monzon la fiança que havia constituït per a respondre de les obres de proveïment de pedra partida per a la conservació dels quilòmetres 1 a 7 de la carretera de Mollerusa a Bellcaire, passant per Linyola.

— El proveïment de 3.550 metres cúbics de pedra partida per a la conservació del ferm dels quilòmetres 1 a 10 de la carretera de Sant Sadurn d'Anoya a Sentmenat i del camí d'Ullastrell, quilòmetres 1 a 4.

El proveïment de 2.000 metres cúbics de pedra partida per a la conservació del ferm del camí veïnal de Barcelona a Prat de Llobregat.

El proveïment de 4.000 metres cúbics de pedra partida per a la conservació del ferm del camí veïnal de Varcissas a la carretera d'Esparraguera a Manresa.

El proveïment de 9.780 metres cúbics de pedra partida per a la conservació del ferm de la carretera de Tarragona a Pont d'Armentera, quilòmetres 1 a 26.

El proveïment de 3.400 metres cúbics de pedra partida per a la conservació del ferm dels camins de Figueres a Sant Climent Sessebes, quilòmetres 1 a 4, i de Figueres a Espolla, quilòmetres 1 a 6.

El proveïment de 1.300 metres cúbics de pedra partida per a la conservació del ferm de la carretera de Cornellà a Fogas de Tordera, quarta secció, de Mataró a Arenys de Munt.

— Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració les obres que a continuació es detallen, deixant aprovats els corresponents pressupostos que hauran d'ésser lliurats a favor del Pagador:

L'adquisició de pedra partida per a la conservació del ferm dels hectòmetres 1 a 3 del quilòmetre 1 del camí veïnal de Martorelles al de Sant Adrià de Besòs a La Roca, pel seu import de 1.984'50 pessetes.

L'adquisició de pedra partida per a la conservació del ferm del mateix camí, hectòmetres 4 a 7 del quilòmetre 1, pel seu import de 1.874'25 pessetes; hectòmetres 8 a 10 del mateix quilòmetre, pel seu import de 1.653'75 pessetes; hectòmetres 1 a 3 del quilòmetre 2 pel seu import de 1.543'50 pessetes; i hectòmetres 4 a 7 del mateix quilòmetre, pel seu import de 1.212'75 pessetes.

L'adquisició i inversió de pedra partida per a l'arranjament del ferm del tros segon de la carretera de Banyoles a la de l'Estat de Besalú a Roses, pel seu import de 1.957'49 pessetes.

L'execució de 53'084 metres cúbics de formigó per a fonaments i 10 metres cúbics de paret de rebla també per a fonaments per a les obres del camí de Port de Llançà a l'estació del ferrocarril, pel seu import de 1.996'74 pessetes.

L'execució de 29'156 metres cúbics de paret de rebla per a fonaments i 33 metres cúbics de paret de rebla hidràulica per a les obres de construcció de dos murs i altres treballs complementaris en el mateix camí, pel seu import de 1.937'10 pessetes.

L'execució de 60 metres cúbics de paret de rebla hidràulica i un metre cúbic de fàbrica de maó per a les mateixes obres i camí, per un import de 1.972'92 pessetes.

La reparació del ferm i explanació dels quilòmetres 10 i 11 del camí de Sant Adrià de Besòs a La Roca, pel seu import de 1.021'85 pessetes.

La supressió de passa-llisos en els quilòmetres 6 i 7 del ramal de la carretera del Bruch a Manresa al Monestir de Montserrat, pel seu import de 1.926 pessetes.

— Encomanar a la Direcció de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, la reparació immediata dels trossos de via a càrrec de la Mancomunitat, que hagin resultat més perjudicats pels darrers temporals de neu.

(Sessió del dia 21 de desembre de 1920.)

Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a realitzar pel sistema d'administració els treballs d'adquisició de pedra partida per a l'arranjament dels quilòmetres 7 a 17 de la carretera de Masnou a Granollers, per uns pressupostos de 1.992'90 i 1.966'65 pessetes, a lliurar a favor del Pagador primer de la referida Secció.

— Aprovar el compte presentat pel Notari D. Joaquim Dalmau per l'autorització de l'acte de subhasta (deserta) de les obres de proveïment de pedra amb destinació al camí de Mongat a Tiana, per un import de 42 pessetes, a lliurar.

— Aprovar el compte presentat per l'Administració del *Bulleti Oficial* de la província de Barcelona, per la inserció d'un anunci sobre l'esgarriament del resguard del dipòsit provisional constituït a la Caixa de la Mancomunitat per D. Antoni Artés, d'import 28'50 pessetes, a lliurar.

— Aprovar la liquidació i acte de recepció dels treballs de proveïment de pedra partida per a la conservació de la carretera de Manlleu al confí amb Girona per Sant Pere de Torelló, de la qual resulta un romanent de 2.389'44 pessetes a favor del contractista, després de descomptada la quantitat de 1.057'32 pessetes per deficiències en els treballs d'esmicolament de la pedra.

— Aprovar l'acte de recepció provisional de les obres executades en el camí veïnal de Rocafort a Pont de Vilumara.

— Adjudicar a D. Ramon Masip la subhasta dels treballs de proveïment de pedra partida per a la conservació del ferm del camí veïnal de Sant Joan de Mediona a Sant Pere Sacarrera, per la quantitat de pessetes 3.329'25.

— Adjudicar a D. Lluís Allaball la de les obres de construcció del camí veïnal de Viver a Navàs, tros segon, per la quantitat de 227.719 pessetes.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1920.)

SUBHASTES

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Designar els senyors Diputats que han d'assistir a les subhastes detallades a continuació, en la següent forma:

D. Joan M. Roma i D. Ramon de Berenguer, per a assistir a la del proveïment de pedra en el camí de Sant Miquel de Fluvià a Castelló d'Empúries, que es celebrarà el vinent dia 27 del corrent mes de desembre, a les onze del matí, simultàniament a Barcelona i a Girona.

Els mateixos Srs. Roma i Berenguer, per a assistir a la del proveïment de pedra en el camí de Palafrugell a la carretera de Girona a Palamós, que es celebrarà el mateix dia 27, a dos quarts de dotze, simultàniament a Barcelona i a Girona.

També els Srs. Roma i Berenguer, per a assistir a la del proveïment de pedra en la carretera de Banyoles a la de Besalú a Roses, tros primer, que es celebrarà igualment el dia 27, a les dotze del matí.

(Sessió del dia 21 de desembre de 1920.)

Designar els senyors Diputats que hauran d'assistir a les subhastes detallades a continuació, en la següent forma:

D. Ramon d'Abadal i D. Manuel Florensa, per a assistir a la del proveïment de pedra partida per a la conservació de la carretera de l'Estació del ferrocarril de Bellpuig al quilòmetre 52 de la d'Artesa de Segre a Montblanch.

D. Ramon d'Abadal i D. Alfred Pereña, per a assistir a la del proveïment de pedra partida per a la conservació de la carretera de Borges Blanques a Bellpuig.

D. Ramon d'Abadal i D. Alfred Pereña, per a assistir a la del proveïment de pedra partida per a la conservació de la carretera del quilòmetre 8 de la de Madrid a França a Serós.

Aquestes tres subhastes, han de tenir lloc el dia 5 del propïment mes de gener, simultàniament a Barcelona i a Lleyda, a les onze, dos quarts de dotze, i dotze del matí, respectivament.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1920.)

SUBVENCIONS

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Donar-se per enterat d'un ofici de la Direcció general d'Obres públiques traslladant la R. O. en la qual s'accedeix al sol·licitat per la Diputació provincial de Girona i acceptat per la Mancomunitat, o sigui, que a partir del dia 18 de novembre últim les subvencions que en virtut del conveni vigent celebrat entre l'Estat i la Diputació de Girona, cobrava aquesta Corporació, s'abonin al Consell Permanent de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 10 de desembre de 1920.)

ADQUISICIÓ DE MATERIAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a adquirir un aparell i accessoris per a la soldadura autògena (procediment oxi-acetilèn) necessari per a la reparació d'automòbils, camions i altres útils adscrits a la dita Secció, per un pressupost de 1.438'80 pessetes.

(Sessió del dia 21 de desembre de 1920.)

Autoritzar la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts per a adquirir 500 i 530 quilograms de carbó per al funcionament de la màquina trepitjadora de la ter-

cera demarcació, a fi de continuar els treballs de reparació del ferm de les carreteres i camins del districte de Vich, pels pressupostos de 1.005 i 1.066'38 pessetes, a lliurar.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1920.)

PERSONAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Concedir a D. Miquel Roig, Sobrestant adscrit al servei de la Secció tècnica de Carreteres, camins i ponts, una nova llicència de sis mesos, de conformitat amb el que prescriuen els arts. 39, 41 i 22 del Reglament d'Oficines de la Mancomunitat, en el ben entès que si abans de finir aquest període desapareixen les causes que obliguen al sol·licitant a demanar-la, això és, la malaltia del seu pare, podrà reintegrar-se a l'Oficina; entenen-se aquesta nova llicència a comptar del dia 1.º del vinent mes de gener.

(Sessió del dia 29 de desembre de 1920.)

VÀRIA

Notícies i documents

El dia 2 del corrent mes de desembre l'Enginyer-director Sr. Turell, acompanyat de l'Enginyer-encarregat Sr. Moreno, verificà una visita d'inspecció als treballs de proveïment de pedra per a l'arranjament de la carretera de Gràcia a Manresa i a les obres de nova construcció del camí veïnal de Sardanyola a la carretera de Cornellà a Fogàs de Tordera, en terme d'Horta, per La Flor de Mayo, tros primer.

El dia 3, inspeccionaren l'estat del camí recentment construït i en període de garantia, de la carretera d'Igualada a Sitges a la de Sant Sadurn d'Anoya a Sant Jaume dels Domenys, pel Gornier i can Cartró; les obres de nova construcció d'Espoya a la carretera d'Igualada a Sitges, així com també els treballs d'inversió de pedra al camí de Corbera a la carretera de Tarragona a Barcelona, i d'apariament del camí de Sant Vicens dels Horts i Sant Boy de Llobregat.

El dia 4, el Diputat D. Ramon d'Abadal, l'Enginyer-director i l'Enginyer-encarregat, Sr. Lagarde, procediren a l'examen, mesuració i recompte de la pedra partida acopiada a la carretera de Manlleu a Torelló, verificant-ne la recepció.

El dia 5, el mateix Enginyer-director i l'Enginyer-encarregat Sr. Compte, inspeccionaren les obres del camí veïnal en construcció, de Sant Feliu de Buxalleu a la carretera d'Hostalrich a Sant Hilari; el dia 6, les del camí veïnal de Fontanilles a la carretera de Vilademant a Palafrugell, verificant, demés, la recepció dels acopis de grava al del camí d'Armentera a L'Escala per Vilademant, i el dia 7, les obres en construcció del camí de Palau Sabardera a la carretera de Besalú a Roses. A l'ensens examinareu l'estat dels camins mancomunals del districte de Figueres que més s'han malmats a conseqüència de les últimes pluges i inundacions, adoptant les disposicions conduents al més ràpid aparellament.

El dia 13, l'Enginyer-director Sr. Turell practicà una visita d'inspecció als treballs d'arranjament del afermat dels quilòmetres de les vies mancomunals im-

mediats a la població de Terrassa, i als acopis de grava a la carretera de Montesquiu a Berga.

El dia 14, el susdit Enginyer-director, acompanyat de l'Enginyer encarregat Sr. Peña, es traslladà a Sant Llorenç de Morunys, verificant una visita d'inspecció a les obres de nova construcció del camí veïnal de Sant Llorenç a Llinàs.

El dia 27 del corrent mes tingué lloc el reconeixement, als efectes de la recepció definitiva, del camí veïnal de

la carretera d'Igualada a Sitges a la de Sant Sadurní d'Anoya a Sant Jaume dels Domenys, pels caserius de Gorner i Can Cartró, amb assistència del Diputat provincial D. Manuel Massó, en representació de la Mancomunitat, D. Blas Sorribas, Cap d'Obres públiques de l'Estat, Enginyer d'Obres públiques de la Mancomunitat Sr. Gurell, Enginyers encarregats per part de l'Estat i Mancomunitat respectivament, Srs. Ortega i Moreno i el contractista de les dites obres, Sr. Puig.

BENEFICÈNCIA I SANITAT

BENEFICÈNCIA

Acords del Consell Permanent

A proposta de la Ponència d'Hisenda, l'ampliació de l'acord pres el dia 18 del proppassat mes de novembre, en sentit d'interessar de les Juntes de Govern dels Establiments, de Beneficència que formulin el pressupost ordinari, tenint present d'ajustar les consignacions a les necessitats dels serveis, i respecte el personal que redactin les plantilles, però sense fixar sous, a l'objecte que el Consell, en formular el Pressupost general, pugui fixarlos relacionant-ho amb els de la Mancomunitat.

(Sessió del dia 11 de desembre de 1920.)

Destinar la quantitat líquida de 200 pessetes, a l'adquisició de joguines per a distribuir el vinent dia de Reis entre els nens dementats asilats per compte de la Mancomunitat en els Manicomis de Sant Boy de Llobregat.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1920.)

Vistes les instàncies dels interessats, acordà el Consell autoritzar la Junta de Govern de les Cases de Caritat, Maternitat i Expositis perquè concedeixi l'afiliament de l'exposit Llorenç Galceran i Herrero núm. 119-1048 de l'exposició de 1911, als esposos don Teodor Navarro i D.ª Palmira Vilaró, veïns de Vilanova i Geltrú; el de l'exposita Trinitat Blasco i Coll, núm. 221 de l'exposició de 1909, als esposos D. Mauro Benito i D.ª Lliberata Llecha, veïns d'aquesta ciutat; el de l'exposita Carme Segre i Torrent, núm. 456 de l'exposició de 1914, als esposos D. Simeó Dorca i D.ª Ramona Lluch, veïns d'aquesta ciutat; el de l'exposita Casilda Julià i Camps, núm. 150 de l'exposició de 1915, als esposos D. Joan Alsina i D.ª Joaquina Vilajuliu, veïns de Calella, i el de l'exposita Marta Dibre i Clerch, núm. 410 de l'exposició de 1908, a D.ª Francesca Miquel i Blasco, vidua de Blanquer, veïna de L'Aldea; fent constar els dits afiliaments en escriptura pública o en acte o document privat, segons sigui més convenient.

— Pres esment de l'ofici de la Junta de Govern dels Establiments de Beneficència de Girona, acompanyat de les dimissions en el seu càrrec de vocals de la dita Junta que han presentat els Srs. D. Laureà Dalmau i D. Albert de Quintana, tenint en compte que en l'acord del Consell en què es fonamenten aquelles dimissions no hi havia intent de negativa, sinó tan sols un ajornament a la realització dels propòsits de la Junta de Govern de referència, cregué el Consell que no hi ha motiu perquè prosperin les repetides dimissions, i acordà pregar als Srs. Dalmau i Quintana que es serveixin retirar-les, continuant en els càrrecs que tan a satisfacció de tots serveixen.

— Pendre esment d'un altre ofici de la mateixa Junta de Govern trametent l'acord de quedar enterada de la resolució del Consell per la qual fou concedida una quantitat als empleats dels Establiments al seu càrrec, però lamentant-se que els metges de l'Hospital no vinguessin compresos en la dita bonificació, i pregant que els desigs del Consell manifestats en l'esmentat acord tinguin realització, a ésser possible, dins el vigent Pressupost.

— Donar-se per enterat dels estats demostratius del moviment de dementats asilats a compte de la Mancomunitat de Catalunya en els Manicomis de Sant Boy de Llobregat, Salt i Institut Pere Mata, de Reus, durant el mes de novembre últim.

— Igualment es donà per enterat de les fulles gràfiques indicadores del moviment de dementats reclosos per compte de la Mancomunitat en els Manicomis de Sant Boy de Llobregat, referent al primer semestre de l'any que som, trameses per l'Inspector facultatiu del Servei, Dr. Busquet.

(Sessió del dia 30 de desembre de 1920.)

JUNTES DE GOVERN DELS ESTABLIMENTS DE BENEFICÈNCIA

BARCELONA

Desde la darrera sessió celebrada, entre altres donatius de menys quantia, s'han rebut els següents: De l'Excm. Sr. D. Ramon Albó i Martí, a la memòria de la seva difunta mare D.ª Dolors Martí i Nogués (a. c. s.), 1,000 pessetes; de l'Excm. Sr. D. Josep Collaso i Gil, 1,000; del Comitè d'Obra Social i Benèfica, 50,000; sots les inicials C. C., 1,000, i 100 sots les inicials P. C., ambdós per conducte de *La Veu de Catalunya* de don Ermengol Casacuberta i Vilalta, 100; de D. Josep Escuder, 250, i de D. Ramon Cunill, 100.

Demés, l'establiment El Siglo, el fabricant de Mataró Sr. Borràs i algun altre industrial i particular, feren remesa a l'Asil de lots de joguines, els quals foren distribuïts als petits albergats en la festa íntima que en la diada dels Reis hi fou celebrada, havent-se rebut també, amb la mateixa destinació, el donatiu de 500 pessetes de la societat Círculo Ecuestre.

LLEYDA

El dia 2 del mes de desembre de l'any 1920 els senyors que componen la Ponència d'abastiments, D. Josep

M. Vicens i D. Josep Cúria, es van reunir amb les respectives Superiores de les Cases de Misericòrdia i Maternitat per a estudiar el millorament del racionat que actualment està establert per als asilats en els Establiments de Beneficència, que serà passat a l'aprovació de la Junta abans de trametre'l al Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya demanant-li la inclusió dels corresponents crèdits en Pressupost.

La sessió del dia 6 de desembre de 1920 va estar presidida pel Dr. D. Josep Cortecans, Vice-president de la mateixa, assistint-hi els Srs. Vicens, Florensa, Solé i Izquierdo.

De l'ordre del dia van quedar resoltos els assumptes següents:

Aprovar els comptes de l'esmerçat per tots conceptes durant el mes d'octubre darrer pel sosteniment dels Asils, que importen: Casa de Misericòrdia, 11,658'77 pessetes; Casa de Maternitat, 6,115'03 pessetes; Hospital, 5,065'53 pessetes. Total 22,839'33 pessetes.

Que es paguin, amb càrrec als capítols corresponents del pressupost, les factures següents:

De Joan Tapiol, per llenya que ha donat pel forn de la Casa de Misericòrdia, que val 292'99 pessetes.

De la Companyia Elèctrica, per drets de connexió de les línies generals amb les instal·lacions de llum i força motriu dels Asils, que pugen 130 pessetes.

De la casa Hartmann i C.^a, de Barcelona, per medicaments per a l'Hospital, que valen 192'50 pessetes.

De la casa Domènec Roch, de 240 pessetes, per material d'obres.

De Francesc Nadal, de 408'50 pessetes, per material d'obres invertit en la sala d'operacions de l'Hospital.

S'autoritza la compra de materials de pintura per a proveir dit taller durant els mesos que falten de l'any, i ges i ciment per obres dels Asils.

Demanar a l'Excm. Diputació el projecte que tenia aprovat d'instal·lació de lavabos en el departament de nenes de la Casa de Misericòrdia, per a millorar-lo o acceptar-lo tal com està i portar-lo a la pràctica.

Concedint permís per a casar-se a l'exposita Maria Dolores Natàlia, núm. 4882.

Admetent en la Maternitat a la nena Francisca Rodés Selma, veïna de Lleyda.

Concedir la pensió d'alietament demanada per Antoni Abella Roca, veí de Sant Salvador de Toló, per atendre a la d'una de les seves filles bessones.

El dia 13 no va celebrar sessió la Junta de Govern, però en canvi va estar reunida la Ponència de pedagogia que componen els senyors Canonge i Rector del Seminari de Lleyda, Dr. D. Josep Cortecans, i el Director de l'Escola Normal de Mestres, D. Felip Olivé, estudiant tot ço que fa referència a l'ensenyament que es dona en les diferents classes dels asils i concretant com a fruit de dit estudi un dictamen, en el que després de fer-hi constar l'estat en què es troba avui la instrucció dels asilats, formulen conclusions que, com a proposta d'acord, portaran a la Junta per a la seva discussió i aprovació abans de trametre'l per a la seva implantació al Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya.

Sessió del dia 28 de desembre de 1920. — La sessió del dia 28 de desembre de 1920 va estar presidida per don Romà Sol, president de la mateixa, i assistint-hi els Srs. Vicens, Pereña, Solé i Izquierdo.

De l'ordre del dia es varen resoldre els assumptes següents:

Concedir permís a Francesc Borés i Maria Tomàs per a afillar-se l'exposita Maria Ramona, núm. 857.

Ordenar a l'Administrador de la fillola de Seu d'Urgell que reingressi a la Maternitat l'exposita Joana, núm. 11.

Concedir les pensions d'alietament sol·licitades per Ramon Nadal Vila, de Borges Blanques; Josep Cardiel, de Lleyda; i Josep Maria Fillat, de Mur, per un dels seus fills bessons.

Aprovar sis factures dels Srs. Guix i C.^a, per setanta saques de farina que valen 6,773'25 pessetes.

Aprovar altra factura de Pòncia Peralta, de 67'30 pessetes, per arrastres de farina per als Asils.

Adjudicar el subministre de queviures durant el pròxim trimestre, en la forma següent:

A. D. Andreu Cemelis, el de patates, a 27 pessetes el quintal mètric.

A D. Joan Tapiol, el de carbó de coc, a 25 pessetes els 100 quilos.

A D. Andreu Cemelis, el de mongetes, a 105 pessetes hectolitre.

A D. Fidel Sabal, el de bacallà, a 2'80 pessetes quilo.

A la Sra. Vidua de Boneu, les pastes per a sopa, a 1'40 pessetes quilo, i sèmola, a 1'45 pessetes quilo.

A D. Josep Cúria, el d'oli, a 23 pessetes decalitre.

A D. Fidel Sabal, el de sucre, a 2'25 pessetes quilo.

A D. Josep Cuadrat, el d'espècies, a 2'50 pessetes quilo.

A D. Josep Claramunt, el d'arengades, a 4'70 pessetes el cent.

A D. Fidel Sabal, el de carbó galleta, a 23'50 pessetes quintal mètric.

Passar al Laboratori de l'Hospital les mostres de vins, per analitzar-les abans de fer l'adjudicació, i declarar desert el concurs pel que fa referència als subministres de carn, cigrons, carbó vegetal, cansalada, xocolata i cafè, dels quals articles s'anunciarà nova licitació.

Va quedar enterada la Junta de la distribució de cabals acordada pel Consell Permanent de la Mancomunitat pel mes de desembre, que puja 30,543'57 pessetes.

Aprovar la ponència següent, dels Srs. Dr. D. Josep Cortecans i D. Felip Solé, referent als quefers d'ensenyament, facultant-los per a portar a cap tot ço que d'ella sigui d'immediata realització i elevar-la al Consell Permanent de la Mancomunitat per al seu coneixement i efectes.

«Els que sotscriuen, en qualitat de ponents en els quefers d'ensenyament dins la Junta de Govern de les Cases de Beneficència de Lleyda, a càrrec de la Mancomunitat de Catalunya, seguint la tasca d'estudi i adopció de mesures encaminades a la millora dels esmentats serveis en el càrrec que afecta a la cultura, tenint en compte la no llunyana confecció del Pressupost per al nou exercici econòmic que s'apropa i les necessitats que cal acomplir o deficiències que correspon subsanar, estimen com un deure de llur consciència cridar l'atenció de l'esmentada Junta de Govern sobre les qüestions que hom detallarà tot seguit, com expressió de l'estat actual de les Escoles i de les reformes que a son judici deuen tenir una iniciació immediata per son caràcter d'urgència.

Casa de Misericòrdia. — Escola de nois. — Quant al local, hom ha pogut observar una insuficiència de llum en les tardes de la tardor i de l'hivern, per la qual cosa tal vegada seria convenient estudiar la forma d'augmentar-la, sense oblidar les condicions de construcció de l'edifici en què s'allotja.

Quant al mobiliari, compta amb vint-i-quatre taules bipersonals i dues multipersonals, i si bé en nombre són més que suficients per a cobrir les necessitats de la matrícula ordinària que té, o pot tenir, segons la població escolar masculina de la Casa de Misericòrdia, en canvi els Ponents han de consignar que les dites taules no reuneixen pas aquelles condicions pedagògiques que han estipulat com indispensables, ja que són de distància

positiva i sense respallier, circumstàncies ambdues que, per ésser causa de certes dolències físiques, demanen un remei més o menys llunyà.

Respecte al material pedagògic, hom ha pogut comprovar que compta amb una regular col·lecció de pesos i mesures del sistema mètric, una col·lecció de cossos geomètrics, una col·lecció completa de cartes o mapes geogràfics, altra col·lecció de làmines murals referents a la Història d'Espanya, altra de làmines de Història Natural, i finalment, una col·lecció de cartells amb diversos passatges de la Història Bíblica. Les condicions pedagògiques del material mural abans esmentat, són, per demés, detestables en absolut, adés per no respondre al concepte modern en l'ordre científic, adés perquè des del punt d'obrir estètic haurien de restar arrencades per a no fomentar el mal gust en l'esperit dels alumnes, ja que són causa de què el medi ambient escolar resulti un conjunt inharmoníic i molt allunyat de ço que es recomana com a cosa acceptable sobre aquest particular.

Quant a l'alumnat, de les dades facilitades podem concloure que són trenta quatre els nois que assisteixen a la classe diurna i trenta dos a l'escola de nit. Com la Junta de Govern té determinat que el nombre d'asilats sigui el de seixanta cinc, no és fàcil que hi hagi oscil·lacions ostensibles en ço que es refereix a la matrícula.

Respecte al Professor encarregat de l'ensenyament, els que sotscriuen no poden amagar la penosa impressió que els ha suggerit la seva labor pedagògica, en quant és ben notòria la manca de disciplina en els alumnes, el poc ascendent i l'escassa amor que guarden pel seu mestre i sobretot l'endarreriment lamentable en l'ordre intel·lectual, com a resultat d'actuació completament equivocada. Fins que hom pugui aconseguir altre Professor més capacitat, cap reforma seriosa pot reeixir en aquesta Escola.

No obstant, els Ponents creuen haver notat dues deficiències que són fàcilment subsanables i que no representen cap dispendi d'importància l'aconseguir-ho, per la qual cosa les exposaran amb tota senzillesa. En primer lloc, tenim que a la Casa de Misericòrdia existeix una Escola de Música amb un Professor especial per a la mateixa, i a aquella concorren voluntàriament els nois i els adolescents que així ho desitgen. Els firmants entenen que una formació tècnico-musical sempre ha de tenir com a base una aptitud bastant accentuada en els que aspiren a conrear aquesta especialitat, i com la dita aptitud no serà general en els asilats, creuen molt discreta la mesura de què sigui voluntària l'assistència a aquella Escola. Però no poden oblidar de cap manera que la formació estètica del noi és una necessitat preconcibida arreu, molt més factible en el nostre poble que tan belles mostres té donades de son amor a la bellesa; per la qual cosa opinen que podria aprofitar-se molt bé el Professor de referència perquè, tant a l'Escola de nens com a la de nenes, se li reservés l'ensenyament dels cants escolars i la cura d'aquest caire de l'educació dels nostres infants.

En segon terme, resulta que els nois assistents a l'Escola diurna, en els períodes de vacances oficials i en els dies d'absència justificada del Mestre, resten abandonats al seu propi albir, i generalment es passen les hores jugant pels patis o altres dependències, sense que ningú cuidi especialment dels mateixos. Aquest espectacle ha de desaparèixer, per a la qual cosa podria intentar-se que algun dels alumnes de millors disposicions seguis la carrera del Magisteri, amb el propòsit de què una vegada capacitat s'encarregués dels asilats en els casos referits, a l'ensens de què també seria utilitzable fins per la marxa regular de l'Escola, confiant-li la tasca que hom cregués més convenient.

Escoles de nenes. — Quant al local, poca cosa cal anotar, ja que les condicions de llum, espai i ventilació són excel·lents i acceptables. Únicament hom ha de remarcar la conveniència de què el paviment de fusta un xic deteriorat sigui objecte d'una bona i encertada recomposició.

Tal vegada caldria afegir-li l'oportunitat de dividir la sala de classes en forma que permetés la graduació de la dita Escola, amb la base de les dues Professores que hi donen l'ensenyança.

Per ço que toca al mobiliari, compta amb divuit taules bipersonals, de distància positiva i sense respallier. En primer lloc, resulten insuficients en nombre, ja que sempre hi ha deu o dotze nenes que no disposen de seient apropiat i vénen obligades a utilitzar els bancs llargs i sense pupitre, tan insoportables als ulls professionals. No cal dir, doncs, que, com a l'Escola de nens, hom sent la necessitat de completar i canviar el mobiliari existent per altre recomanable des dels caires higiènic i pedagògic.

Quant a la resta del material, cal constatar que es redueix a un quadre mural vell i atrotinat relatiu al sistema mètric i un parell de mapes, un d'ells de la província de Lleyda. N'hi ha prou amb ço que acabem de dir, per a comprendre com les modalitats modernes de la funció docent no poden ésser objecte d'aplicació en aquesta Escola, i com no és possible atànyer aquesta necessitat amb la consignació de 200 pessetes anuals per a despeses de material, tota vegada que a penes abasten per a cobrir les atencions ordinàries.

La matrícula ascendeix a quaranta cinc noies, l'edat de les quals oscil·la entre els sis i els dotze anys, i com és de suposar, totes concorren a l'Escola diurna, en quant no hi ha establerta l'ensenyança d'adultes. Aquí podria intentar-se la graduació, assenyalant un grup de vint a vint-i-cinc nenes a cada grau, amb la qual mesura restaria millorada l'educació de les mateixes.

Quant a les Germanes-Professores que porten el pes de l'ensenyament, els que sotscriuen no troben paraules adequades per a enaltir com es mereix la tasca que vénen desenrotllant, en especial en ço que correspon a les matèries fonamentals de l'Escola primària, i han de fer particular menció del coneixement de la llengua nostrada per part de les alumnes, fins al punt que tant en la lectura com en l'escriptura catalanes hi mostren tanta facilitat que difícilment la trobariem superada en la millor Escola de la nostra terra.

Casa de Maternitat. — **Escola de nois.** — En el local hom ha pogut observar una escassetat de llum i una nota de tristor en l'ambient de la sala de classes destinada a Escola de nens, efecte sens dubte de l'especial disposició de les vidrieres i persianes de què estan dotades les finestres. Amb un cost insignificant, podrien modificar-se les primeres en forma semblant a ço que es féu a l'Escola de nenes; o sigui, canviant els plafons de fusta que encara hi resten, per vidres, augmentant d'aquesta manera la superfície d'il·luminació. Quant a la substitució de les persianes per reixes adequades, és cosa que toca resoldre als tècnics, si bé opinem que el canvi contribuiria a donar un to més alegre i menys conventual. No tancarem aquest apartat sense remarcar l'estat deplorable en què es troba el rebossat de les parets, el qual demana una atenció preferent i decidida, per motius varis.

Quant al mobiliari, hom no té altre remei que confessar la dolorosa impressió que s'experimenta cada vegada que hom passa el cancell de la referida Escola. En nombre insuficient, ja que sols hi ha lloc per a la meitat de la matrícula, ens trobem amb deu taules velles i atrotinades, desconjuntades i sense cap solidesa, amb distància positiva i sense respallier, amb el seient estret i

a penes capaç per a tres alumnes. Si a aquest quadre s'hi afegeix per a la Professora una taula amb honors de trast vell i la perspectiva d'una famosa *graderia* servint-li de fons, hom pot imaginar-se l'efecte que ha de produir als ulls intel·ligents que s'acosten a contemplar-lo. No cal dir, doncs, si aquest caire del problema espera amb ànsia una mà pietosa que se'n compadeixi.

Passant a la resta del material, hem de consignar-hi quatre pissarres amb la tela tota tallada i esfilagardada per les voreres, i tres mapes geogràfics de la província de Lleyda, de les produccions espanyoles i de la superfície terrestre. Fàcilment hom dedueix amb aquestes dades, com el memorisme ha d'imparar forçosament en l'ensenyança i com els millors desitjos han d'estrellar-se davant la manca de mitjans pedagògics.

Quant a l'alumnat, compta amb una matrícula de seixanta nois com a cosa ordinària, dels quals n'hi ha una trentena que no arriben als set anys, establint-s'hi per aquest motiu una barreja de nens amb distintes aptituds escolars i amb divers grau de desenrotllament intel·lectual, entorpint de debò la tasca de la Professora que els té a son càrrec. És evident que cal descompartimentar aquesta classe enviant els nens més petits a l'Escola de pàrvuls, ja que la seva edat és impròpia per a l'assistència a l'Escola elemental.

Escola de noies.—Amb tot i la major quantitat de llum que trobem en aquest local, no desapareix aquella nota de tristor de què hom es dolia en parlar de l'Escola dels nois. Tal vegada adquiriria un to més escaient i alegre, si s'aixecava el pis i es treien les persianes de les finestres, com abans insinuàvem. Els firmants, també aquí es creuen en el deure de cridar l'atenció de la Junta de Govern sobre l'escrostissat de les parets de la classe, en quant dóna una impressió de deixadesa un bon xic lamentable.

Quant al mobiliari, compta amb set taules multi-personals, de distància positiva i sense respall, en cada una de les quals hi vénen a cabre de cinc a sis nenes. Com la matrícula és de seixanta, la seva insuficiència és evident i per les circumstàncies apuntades es fa indispensable una total renovació d'aquest antiquat i defectuós mobiliari.

La resta del material el componen quatre pissarres inservibles i un conjunt de quatre mapes, de la província, Espanya, Europa i Mundi, respectivament. No és precís repetir concepte per a formar criteri sobre aquest particular.

En l'alumnat, s'hi comprenen seixanta nenes, l'edat de les quals oscil·la entre els sis i els dotze anys, per la qual cosa potser seria convenient encaminar l'acció de la Junta a organitzar l'Escola en forma graduada amb dues seccions, per ara, i sense perdre de vista l'aspiració de crear el dia de demà un organisme docent integrat per les Cases de Maternitat i Misericòrdia.

Quant al personal, hom ha de reconèixer el bon zel i l'excel·lent disposició de la Germana-Professora, de la mateixa manera que el bon règim i l'aventatjada instrucció de les noies que li estan confiades.

Escola de pàrvuls.—El local destinat a ço que hauria d'ésser *Jardí de la Infantesa*, cal convenir que produeix un efecte deplorable. Humit i trist, fosc i sense sol, és d'un aspecte que aplana l'esperit. No pot, no deu acabar-se el curs, sense que resti tancat aquest model de presó en el que s'hi reclouen les més tendres criatures. El remei és fàcil d'obtenir si s'utilitza el local que es troba situat junt a la sala destinada a les classes de música, les dimensions del qual són a propòsit per a establir-hi un ensenyament d'una quarentena de pàrvuls, mesura que milloraria notablement l'esmentat servei.

Quant al mobiliari, hom recorda altra vegada la *dit-*

xosa graderia de les nostres antigues Escoles de pàrvuls i una mal forjada col·lecció de cartells per a l'aprenentatge de la lectura, fills de la rutina i d'un equivocat concepte de les modalitats psíquiques del nen. Seria ofendre la il·lustració de la Junta si hom cregués que aquí havia de propugnar-se la conveniència d'un renovellament segons els nous corrents pedagògics.

Respecte a l'alumnat, els firmants opinen com un deure insistir en la necessitat urgent i inajornable de què a les deu o dotze nenes que avui acudeixen en aquesta Escola, s'hi ajuntin els trenta nois que pertorben la marxa regular de la classe elemental i que per tal motiu deixen de rebre l'acció educadora que més escau a la seva edat.

Per ço que fa referència al personal, poca cosa deu afegir-se a la informació emesa el mes d'agost darrer, ja que als bons serveis de la Germana-Professora, caldria sumar-hi la preparació tècnico-professional d'aquesta especialitat de l'ensenyament primari.

No pot donar-se per terminat aquest capítol, sense remarcar un fet digne d'una consideració especial. Es dóna el cas que per a les tres Escoles de la Casa de Maternitat, i amb una població escolar de cen trenta alumnes o més, figura consignada en pressupost la quantitat de 200 pessetes per a despeses de material ordinari, la qual és insuficient a primera vista, ja que només cal considerar que una partida igual està destinada per a atencions de la mateixa índole en l'Escola de nenes de la Casa de Misericòrdia, malgrat tenir una matrícula equivalent a la tercera part de la que compten les tres primeres. Una norma d'equitat i de sentit pràctic assenyala la conveniència de què l'esmentada consignació sigui augmentada, i així evitarem el fet inaudit de què les Professores de la Maternitat hagin d'acudir a l'adquisició dels llibres arreconats i tal volta inservibles que componen els *salts* de les nostres llibreries i la barreja de textos que hom observa en cada grup de deixebles, amb l'evident desavantatge que dóna la manca d'unitat en la seva formació espiritual.

Conclusió.—Com a coronament del present treball, els Ponents entenen un deure resumir en les breus conclusions que van a continuació, les mesures d'ordre immediat que podrien adoptar-se per a millorar l'ensenyança en les esmentades Cases, unes traduïbles en xifres dins el pressupost que s'està confeccionant, altres en fets independents del mateix, en quant no suposen despeses de cap mena o ben insignificants:

1.ª Cal consignar una quantitat global per a iniciar una renovació del mobiliari en les cinc Escoles de les classes de Maternitat i Misericòrdia, la qual podria consistir en una suma de 1,500 pessetes per a adquisició de materials i la consegüent construcció del mateix en el taller de fusteria, segons model adequat.

2.ª També cal iniciar l'adquisició de material pedagògic per a l'Escola de noies de la Misericòrdia i Escoles de la Casa de Maternitat, la qual podria concretar-se en 300 pessetes per al pressupost vinent, sense perjudicar ni destinar-hi major suma un cop renovat el mobiliari.

3.ª És d'equitat i indispensable, que la consignació de 200 pessetes que per a material ordinari es destina a les Escoles de la Maternitat sigui elevada almenys a 300 pessetes.

4.ª És inajornable el trasllat de l'Escola de pàrvuls de la Maternitat a altre local de millors condicions higièniques i pedagògiques que l'actual.

5.ª És també inajornable que la trentena de nens menors de set anys que assisteixen a la classe elemental de la Casa de Maternitat, passi a engruixir la matrícula de l'Escola de pàrvuls de la mateixa Casa.

6.ª Seria convenient que el Professor de Música de la Casa de Misericòrdia s'encarregués de l'ensenyament

de cants escolars, a les Escoles de nois i de noies del propi establiment.

7.* Seria convenient intentar la graduació de l'Escola de nenes de la Misericòrdia, amb la base de la matrícula actual i de les dues Professores que té afectes.

8.* Hauria d'estudiar-se la possibilitat de la graduació de l'Escola de noies de la Maternitat i, si fos factible, encaminar la reforma envers la fusió de la mateixa amb la d'igual sexe de la Misericòrdia, amb la fi de crear un organisme prou robust, quan l'oportunitat ho aconsellés.

9.* Cal escollir algun alumne aventatjat perquè, tot cursant la carrera del Magisteri, hom pugui confiar-li la cura dels nois de la Casa de Misericòrdia en èpoques de vacances o en absències legals del Professor que regeix l'Escola.

En acabar, els Ponents es creuen en el deure de sotmetre el resultat de llurs estudis a la Junta de Govern perquè amb sa major il·lustració disposi o acordi ço que més convingui per a la millora dels serveis d'ensenyament que té a son càrrec, limitant-se avui a assenyalar les deficiències que hom creu susceptible de remei immediat dins el sector de l'ensenyança primària, com a pas inicial que permeti emprendre la solució dels altres problemes relacionats amb la cultura fonamental i tècnica dels asilats que s'allotgen a les esmentades Cases de Beneficència.*

SANITAT

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Designar el senyor Diputat D. Lluís Ysamat per a assistir a la subhasta de les obres d'instal·lació i el subministre d'aparells necessaris per a la calefacció mitjançant aigua calenta, del Dispensari antituberculós del carrer de Rades, la qual ha de celebrar-se en aquest Palau de la Generalitat el propinent dia 4, a les onze del matí.

(Sessió del dia 30 de desembre de 1920.)

Notícies i documents

El dia 1.º de desembre es va reunir al Palau de la Generalitat la Comissió de Sanitat, assistint-hi els doctors Riera, Estadella, Nubiola, Pi i Suñer, Pittaluga, Turró, Salvat i Sayé.

La Comissió va tractar dels treballs que realitza el Servei de Sanitat en les seves campanyes contra el tifus, paludisme i tuberculosi. A Pont de Vilumara s'ha fet un assaig de vacunació contra el tifus amb excel·lent resultat. Tot seguit de feta la vacunació s'ha deturat l'expansió de l'epidèmia. Demés, el Servei ha proposat a l'Ajuntament de Pont un projecte complet de l'abastiment d'aigües per a evitar noves epidèmies hídriques. El Servei ha organitzat una sèrie de conferències sobre vacunació antitífica i altres mesures de defensa contra aital malaltia, a càrrec del Dr. Salvat, i que tindran lloc pròximament a Lleyda, Igualada i Figueres.

El problema del paludisme al Prat ha estat objecte d'especial atenció, com a resultat de les gestions fetes prop dels propietaris dels terrenys on es conrea l'arròs; aquests han acceptat la intervenció dels tècnics del Servei per a la direcció dels treballs de profilaxia i la participació deguda en les despeses que aquesta exigeixi, avenint-se, demés, a modificar en l'esdevenidor les condicions hidrogràfiques i agrícoles de la comarca, d'acord amb les indicacions i mesures necessàries per a evitar nous brots de paludisme.

L'estat dels treballs d'instal·lació del Servei d'Assistència Social dels Tuberculosos de Catalunya permet senyalar la segona quinzena de gener per la seva inauguració; havent-se acordat invitar al Dr. Léon Bernard, Professor d'Higiene de París i Cap de les organitzacions antituberculosos de França, perquè vingui a donar unes conferències en començar les tasques del nostre nou organisme.

El Servei de Sanitat inicia una vasta campanya de divulgació per a obtenir el màxim concurs tècnic i econòmic necessari per a l'obra antituberculosa, i s'estan organitzant actes públics a Cervera, Solsona, Balaguer i altres poblacions importants. Aquesta campanya ha estat iniciada pel Dr. Pittaluga amb una conferència que va donar el diumenge proppassat al Col·legi de Metges de Lleyda.

POLÍTICA SOCIAL

Acords del Consell Permanent

Acordà el Consell:

Designar els senyors Depositari i Interventor per lliurar quantitats contra el compte corrent obert per la Mancomunitat en la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi.

Comunicar l'acord precedent, amb la firma dels dos al·ludits funcionaris, a la Direcció de l'esmentada Caixa de Pensions.

(Sessió del dia 11 de desembre de 1920.)

Encomanar a D. Leonci Collado, Cap-director del Departament d'Administració, l'estudi de l'adaptació a la Mancomunitat del R. D. dictat pel Govern sobre

Cooperatives d'Empleats, i de la possible aplicació de la llei de cases barates.

— Tenint en compte la impossibilitat d'absentar-se de Barcelona el Conseller Sr. Bartrina, pregar al Sr. Maluquer i Salvador que vulgui representar la Mancomunitat en la reunió de col·laboracions regionals dels retirs obrers, per tractar del projecte d'actuació de les Mancomunitats en la previsió, que ha de celebrar-se sota la presidència del Ministre del Treball.

(Sessió del dia 21 de desembre de 1920.)

Assabentat de l'acord pres per la Diputació de Barcelona, en sessió del dia 9 de novembre darrer, de satisfer, a comptar del dia 1.º del corrent mes de desembre, l'impost o impostos de toda classe que gravin o

puguin gravar els havers dels empleats que en el successiu es jubilin i dels jubilats actualment als quals no s'hagués atorgat aquest benefici en el moment de la jubilació, en la mateixa forma que ve fent-se amb els empleats actius i alguns altres jubilats, acordà el Consell deixar sense efecte els acords dels dies 20 de febrer i 14 d'agost darrers, en el que es refereix a pagament per part de la Mancomunitat dels impostos que es devenguin amb motiu de la jubilació de D. Jacint Mumbú; en quant afectin a la part de pensió que li fa efectiva la Diputació de Barcelona.

(Sessió del dia 22 de desembre de 1920.)

Acceptada pel Sr. Maluquer i Salvador la representació de la Mancomunitat en la reunió de col·laboracions regionals dels retirs obrers celebrada a Madrid, s'enterà el Consell del següent telegrama que el referit Sr. Maluquer ha tramès, donant compte del que s'ha fet.

«Después de haber apoyado en importante Asamblea colaboraciones regionales retiros obreros mantenimiento de facultades reconocidas a Mancomunidades y Diputaciones provinciales respecto plan inversiones sociales regionales que corresponde ejecutar a cajas territoriales y que ha confirmado Asamblea en su obra de afirmaciones de lo establecido y de combinación de funciones en bien de la política económica, recibí comunicación representación Mancomunidad catalana en Asamblea, que hice constar en sesión pública con sincera satisfacción. Esta labor ha de seguir teniendo atención en Instituto Nacional Previsión para su desarrollo en su tendencia de siempre de amplia integración del País en las funciones del Estado y de coordinación de actuaciones regionales.»

(Sessió del dia 29 de desembre de 1920.)

INSTITUT D'ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

Sessió de la Junta de Govern. — Sota la presidència del Sr. Vallès i Pujals, va reunir-se el dia 24 del corrent mes, en el Palau de la Generalitat, la Junta mixta de Govern de l'Institut d'Orientació Professional de Barcelona.

S'ocupà, primerament, de resoldre les sol·licituds d'admissió d'Assistents dels Laboratoris de l'Institut, quedant nomenats els Srs. D. Lluís Ribó i Rius, estudiant de medicina, i D. Josep M.ª Castells i Escuder, metge, Assistents del Laboratori mèdico-antropomètric, i els Srs. D. Josep M.ª Lucena i Raurich i D. Carles Soler Dopff, metges, Assistents del Laboratori Psicomètric.

S'assabentà, la Junta, de l'actuació verificada per

l'Institut des de la darrera reunió ençà, enterant-se de l'interès que desperta a l'estranger la tasca que ve realitzant l'Institut. S'informà de les importants comunicacions rebudes de diferents personalitats dedicades a disciplines afins a la tasca de l'Institut, entre les quals cal esmentar la del Dr. Christaens, Director de l'Office Intercomunal d'Orientation Professionnelle, de Brussel·les, trametent les seves obres; la del Director de l'Office departamentale de Statistique du Travail, de Paris, felicitant l'Institut i trametent la publicació de la dita entitat; la de The Royal Anthropological Institute, de Londres, acompanyant la seva publicació oficial *Man*, sol·licitant el canvi amb els nostres *Anals*; la del Sr. Otto Lipmann, eminent especialista, Director de l'Institut für angewante Psychologie, trametent les seves obres interessantíssimes sobre psicologia de les professions determinades i demanant conèixer l'organització i funcionament de l'Institut i el contingut dels *Anals*; la del Professor català Vilatimó, agregat al Laboratori del Dr. Michotte, de Lovaina, demanant la nostra publicació i assabentant de l'interès que per l'Institut li han manifestat l'esmentat doctor, el Director de l'Institut d'Orientació Professional d'Utrecht i el Cardenal Mercier, afegint que se l'assabentà de si efectivament la pròxima Conferència de Psicotècnica seria celebrada a Barcelona, puix que alguns especialistes en psicologia de Bèlgica s'interessen per a concorre-hi; la de l'Institut Lannelongue, de Paris, assabentant l'Institut que s'ha creat en el Departament del Sena una Oficina d'Orientació Professional, i volent conèixer tot el que ha estat fet en aquest aspecte, fa una enquesta, que començarà pel nostre Institut.

Fou assabentada la Junta dels actes que havia verificat l'entitat des de la darrera reunió, els quals són unes conferències explicant el funcionament de l'Institut a la Societat d'Amics de la Instrucció. Les conferències foren donades pels Srs. Josep Ruiz Castellà, Dr. Lluís Trias de Bes, Dr. Emili Mira, Sr. Josep Barbey. Es deliberà sobre el projecte de reunions quinzenals del Conseller tècnic Dr. Josep Agell i Agell amb persones de la ciutat especialitzades en diverses matèries que tindran lloc en els Laboratoris, per tal de conèixer i comprovar les tasques que en aquests es vénen realitzant. També es deliberà respecte del projecte de reunions del Conseller tècnic, Sr. Manuel Ainaud, amb els mestres de la ciutat i assaig de la fulla escolar proposada per l'Institut.

També fou informada, la Junta, de la petició de la casa Vidua Moya demanant la col·laboració de l'Institut per l'organització científica del treball dels seus tallers.

Finalment, la Junta estudià la manera de millorar les assignacions del personal.

HISENDA

EMPRÈSTITS

Acords del Consell Permanent

Donar-se per informat de què, en compliment del decret dictat per la Presidència, de data 10 del corrent mes, el passat dia 18 va celebrar-se el sorteig per a l'amortització de cent obligacions de l'Emprèstid de la Manco-

munitat de Catalunya de 15.000.000 de pessetes, havent resultat amortitzats els següents números, tots ells inclusius:

Del	71	al	80
•	1,811	•	1,820
•	7,161	•	7,170
•	8,471	•	8,480
•	11,831	•	11,840

Del	17,951	al	17,960
•	18,311	•	18,320
•	21,721	•	21,730
•	28,011	•	28,020
•	18,731	•	18,740

— Donar-se per enterat que, per decret també de la Presidència, de la mateixa data, el dia 18 darrer va celebrar-se el sorteig per a l'amortització de quaranta

obligacions de l'Emprèstit especial de la Caixa de Crèdit Comunal de 10.000.000 de pessetes, havent resultat amortitzats els següents números, tots ells inclusius:

Del	3,021	al	3,030
•	4,751	•	4,760
•	5,411	•	5,420
•	7,881	•	7,890

(Sessió del dia 22 de desembre de 1920.)

DEUTE DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Número de les obligacions dels Emprèstits detallats a continuació, amortitzats en el sorteig verificat el dia 22 del corrent mes de desembre.

Emprèstit de 9.000.000 : Sorteig núm. 22

310	2,138	5,357	8,254	10,109	12,392	15,889
352	2,325	5,385	8,316	10,259	12,434	15,979
628	2,987	5,446	8,468	10,480	12,604	16,128
631	3,047	5,629	8,544	10,526	12,687	16,437
653	3,198	5,913	9,069	10,661	12,866	16,478
728	3,889	6,129	9,108	10,729	13,103	16,612
932	4,021	6,320	9,252	10,754	13,206	16,714
1,164	4,098	6,592	9,364	11,346	14,309	17,059
1,198	4,200	6,714	9,415	11,379	14,320	17,195
1,227	4,533	7,004	9,615	11,451	15,254	17,284
1,314	4,763	7,102	9,660	11,620	15,291	17,755
1,409	4,900	7,660	9,699	11,760	15,311	17,804
1,776	5,023	7,995	9,953	11,946	15,510	
2,067	5,307	8,062	10,098	11,962	15,883	

Emprèstit de 5.000.000 : Sorteig núm. 14

41	1,173	2,437	4,822	5,961	7,775	9,509
222	1,496	2,688	4,837	6,556	8,831	9,564
604	1,513	2,736	4,906	6,839	8,867	9,809
645	1,980	3,822	5,113	7,220	8,932	
875	2,010	4,002	5,538	7,225	9,213	
1,052	2,033	4,555	5,797	7,461	9,401	
1,084	2,319	4,567	5,907	7,703	9,472	

Emprèstit de 13.000.000 (sèrie B) : Sorteig núm. 2

1,301	1,310	2,694	11,791	11,800	12,199	12,458
1,302	1,526	2,695	11,792	12,191	12,200	12,459
1,303	1,527	2,696	11,793	12,192	12,451	12,460
1,304	1,528	2,697	11,794	12,193	12,452	
1,305	1,529	2,698	11,795	12,194	12,453	
1,306	1,530	2,699	11,796	12,195	12,454	
1,307	2,691	2,700	11,797	12,196	12,455	
1,308	2,692	9,861	11,798	12,197	12,456	
1,309	2,693	9,862	11,799	12,198	12,457	